

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2:40

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrinyi Nrul 11/a.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loo
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Justificări acuzătoare

Tot e bine că șoviniștii noștri simt nevoia unei explicări, — unei *justificări*, de sigur, în ochii lor, — a actului de brutalitate, morală și materială, săvârșit asupra celor 16 teologi și vrednici fii ai neamului lor, cari au avut strigătoarea la cer îndrăzneală, să pretindă a fi tolerați să facă uz, între dânșii, de limba lor maternă... Tot e bine, fiindcă aceasta arată, că mai la urmă își dau seama de enormitatea actului săvârșit, și de răsunetul ce poate să-l aibă, la foruri mai înalte, sau înaintea judecății opiniei publice a întregii lumi civilizate.

Pentru acele foruri, pentru această lume, se încearcă explicația, *justificarea*, de care vrem să vorbim. Se încearcă, firește, cu minciuni, cu calomnii; — totuși asta însemnează, că nu se poate împinge cinișmul până la ultimele limite, că o chestiune ca aceasta așadar, trebuie pusă pe teren de cercetare mai de aproape și de aprofundare, înainte de a se putea trece asupra ei la ordinea zilei.

Pe cât de la strâmtoare sunt însă șoviniștii noștri și în această împrejurare, pe cât de la largul nostru suntem noi, cari întotdeauna cu fruntea ridicată a celui ce nu urmărește și nu cere decât lumină, adevăr și dreptate, putem să stăm înaintea judecății lumii, a oamenilor și a lui Dumnezeu.

Despre ce este vorba? S'a văzut și s'a cunoscut dela început. E vorba că s'a scris „asupra faptului” un teolog român al seminarului catolic din Oradea-mare vor-

bind românește cu un coleg al său, tot român. La aceasta, li s'a făcut cunoscut teologilor români, că nu li-se îngăduie să vorbească românește în seminar. „Vinovatul”, cu drept cuvânt rănit, revoltat în sentimentele sale cele mai intime, a ripostat atunci: „Dacă-mi luați limba, luați-mi și reverenda”... Pretextul de *excludere* astfel a găsit, pentru unul; dar trebuia provocat și pentru ceilalți. Deci, au fost întrebați dacă se solidarizează cu colegul lor? Toți fără șovăire au răspuns afirmativ. Și iată-i dar gonțiți din seminar, la moment, în noapte și pe viscol...

Cum ar vrea, acuma, să prezinte lucrurile cei cari simt, totuși, necesitatea să explice și să justifice purtarea brutală, în tot cazul foarte puțin creștinească, a direcției seminarului catolic din Oradea-mare?... Că teologii români vorbesc românește ca să *manifesteze*, ca să-și dea pe față, astfel, sentimentele lor antimaghiare, că nu vreau să cânte, alături de colegii lor maghiari cântecule „patriotice” maghiare, — și altele de astea. Cazul din urmă n'ar fi venit decât să pună vârf răbdării maghiare, n'a fost decât picătura care a făcut să se reverse vasul; — și astfel dar s'ar fi făcut justificarea măsurii de eliminare subită a racalcitranților....

Ce să însemneze asta? În fond nu este oare tot numai pretențiunea aceasta, strigătoare la cer, ca românul să nu aibă dreptul a se folosi de limba sa maternă, nici măcar în convorbiri particulare?... Aicea este, la aceasta se reduce totul. Ori-

câte povești pe de laturi s'ar mai îngâna, — asta este. Și nu va fi om pe lumea aceasta, care să nu fie cuprins de indignare față de o asemenea pretențiune.

Ci-că a-se vorbi românește, într'un institut unde sunt și învățăcei maghiari, însemnează „a ofența sentimentele cele mai sfinte” ale nației maghiare... Așa să fie oare? Greu de înțeles, afară numai dacă nu vom admite o *fobie*, o manie bolnăvicioasă, la cei ce-și închipuiesc așa ceva, sau judecă astfel lucrurile. Inșă, — nu e oare cu adevărat a-se ofența sentimentele cele mai sfinte ale nației române, faptul de a-se arunca asupra limbei noastre anatema și interdicțiune, de a-se înfrunța și a se pedepsi apoi aceia cari n'au altă vină decât a o folosi între dânșii?...

Asta da, — asta însemnează a-se ofența sentimente sfinte, — și cu nimic nu s'ar putea justifica o asemenea ofenzare. Noi suntem aceia cari avem dreptul să cerem, și cerem satisfacție, — căci a-se pretinde că vorbirea limbei noastre ar putea alcătui pentru cineva o ofență, nu este decât a ni-se arunca, tot nouă, o ofență mai mult.

Mai este o teză care se susține: Este teza că, seminarul catolic din Oradea-mare, ca și o mulțime de școale ale naționalităților, ca și mare parte din parohiile noastre, s'ar susține, sau s'ar împărtăși, cu bani de-ai statului, deci cu bani... maghiari. Lucru pentru care, toți acei ce se înfruptă așadar din astfel de bani, ar fi datori, ca drept recunoștință, să-și părăsească chiar ei, de bună voie, naționalitatea și limba lor, și să se arunce, spre înecare de veci, în valurile amalgamizătoare ale maghiarismului...

SHAKESPEARE

Othello

Trad. de D. Nanu

Emilia

Nu! asta nu se poate; moarta tace

Eu nu pot, cât timp stăpâna, gătnită colo zace.

Toți, zărind pe Desdemona:

Doamne apără-ne!

Emilia

Uite ce ispravă, ce minuni,

Limba viperei e 'n stare să urzească din minciuni!

Othello, desvălind perdelele, arătând pe Iago

Domnilor, să nu vă mire, ce v'a spus, e-adevărat.

El, mi-a desvălit o taină, — și ca soț, m'am răsunat.

Gratiano

Sângeroasă răzbunare!

Emilia fixând pe Iago.

Ucigașe viclenie!

Bănuiam eu! Presimțirea, îndoiala mea târzie

Acum știu de unde vine totul... Doamne, acum știu,

(cu desnădejde)

O să mă omor! — Căintă, pentru ce vii prea târziu?

Iago

Aiurezi? sau ești nebună! Mergi acasă, hai, de grabă!

Emilia, către Montano și Gratiano.

Domnilor, și eu am dreptul să vorbesc, și vocea-mi slabă

Nu va fi înăbușită sper; nu veți îngădui,

Ori și câtă ascultare soțului i-ar trebui.

Dar în clipa asta, nu pot! — Iago, n'am de ce mă teme.

Nici nu ți-oi mai trece pragul!

(Othello cade gemând pe patul Desdemonei)

Emilia îni Othello.

Ingenunche dar și geme

Svârcolindu-te pe patul crimei tale. Ai ucis

Cea mai candidă femeie, ce un om văzu în vis,

Nici odată ochi mai limpezi n'au privit mai sfânt spre stele...

Othello, ridicându-se și privind-o cu durere.

Prihănită corp și suflet!...

(Mergând spre Gratiano)

Mulțămită jelei mele

Unchiule, abia acuma te zăresc. Nepoata ta

Zace-aicea! Mâna asta — e un ceas — o sugruma.

Știu, nelegiuirea-i mare.

Gratiano (fără a-l asculta, fixează trist pe Desdemona.)

Biata Desdemona! Moartă!

Bine c'a murit bătrânul să nu-ți vază trista soartă!

Cununia ta pripită pulsul zilelor i-a stins.

O! — privesc-tea aceasta, de-ar trăi — l'ar fi împins

În orbirea desnădejdei; nici în ingeru-i de pază

Nici în Dumnezeu, sârmanul n'ar fi voit să crează.

Othello

E grozav. Dar Iago știe, martor e, de câte ori

Cassio a pângărit-o! Inșăși culpețul, seignori

A mărturisit-o singur, — ba cu ce îngâmfare încă!

Darul meu de nuntă, semnul de iubirea mea adâncă,

L'am văzut la el; lui, dânsa dăruiți-l'a ca preț,

Drept răsplată pentru dânsul, — pentru m'n drept dispreț, —

— O năframă ce-o primise dela tata, biată mama.

Am scărmanat noi, și vom mai scărmana încă, și această teză. Am mai arătat, și vom mai arăta, că nu din bani maghiari ne împărtaşim noi de ceea ce ni-s'ar cuveni, ca cetățeni ai acestui stat, dar nici banii românești, nici pe departe, nu revin ocrotirii instituțiilor și dreptăților noastre, ci se duc, în cea mai mare parte, spre folosul și huzurul altora.

Macar că, nici altfel de-ar fi, și totuși cu nici un preț, și niciodată, brutalizări și violențări naționale nu pot fi justificate, — și nici scuizate.

Șeful statului major, Schemua va călători la Berlin. Ziarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” din Berlin aduce următoarea știre: Mareșalul-locotenent Schemua, șeful statului major peste întreaga putere armată a Austro-Ungariei, va călători însoțit de adjutantul său căpitanul din statul major, cavalier de Pohl, la Berlin unde va sosi în 13 n. l. e. și va fi oaspele împăratului Wilhelm până în 16 n. l. e. În Berlin, ca însoțitor al oaspetilor din Austro-Ungaria, va fi majorul Falbeck, care este primul adjutant dela statul major prusiac. În 15 n. l. e. în Döberitz, pe câmpul de exercițiu al trupelor vor avea loc manevre, la cari va fi de față și mareșalul-locotenent Schemua.

Este deja o tradiție a armatei Austro-Ungare, ca fiecare șef a statului major peste întreaga putere armată, îndată după demnitate să călătorească la Berlin pentru de a se înfățișa înaintea împăratului german. Cu ocaziunea aceasta de regulă se întâmplă un schimb de idei între șeful statului major austriac și cel prusiac. Așa a făcut contele Beck, așa baronul Conrad de Hötendorf și acum face tot așa urmașul lor, mareșalul-locotenent Schemua, care mai are încă și fericirea de a putea fi oaspele împăratului german.

Continuarea acestei tradiții este un document, ca și multe altele, că în Austro-Ungaria se cultivă și se ține foarte mult la alianța cu Germania. Și o alianță politică între state în adevăr numai atunci își va putea ajunge scopul, numai atunci va putea impune lumii, dacă este întregită și completată și prin o alianță militară. Multe sunt scopurile comune, grijile comune și lucrările comune ale acestor două state aliate și de aceea nu numai între ele ci și între persoanele lor active trebuie să fie relațiuni intime, de încredere, căci numai acestea întăresc simțământul, că prin alianța lor sunt mai tari și vor putea înfrânge pericolele.

Alianța militară dintre Austro-Ungaria și Germania este una dintre cele mai însemnate fapte reale în Europa.

Descentralizarea administrativă în România.

București, 16--29 Februarie

D. P. P. Carp, președinte al consiliului și ministru de finanțe, a depus pe biroul Camerei proiectul de lege al descentralizării administrative. Prin această lege toată țara se va împărți în cinci regiuni administrative, în cap cu un director regional. O mulțime de afaceri administrative, cari până acum cădeau în sarcina miniștrilor și în deosebi în sarcina ministrului de interne, vor fi de aci înainte în competența directorilor regionali. Ministerul se va descărca de o serie întreagă de afaceri puțin importante și astfel degajat va putea să-și concentreze atențiunea asupra chestiunilor mai de interes public.

Trebue să spunem că în prezent, în țară, o descentralizare bine întocmită este bine venită. Utilitatea ei se poate dovedi nu numai din punctul de vedere pur administrativ dar din toate punctele de vedere ale vieții de stat și ale dezvoltării noastre naționale. Viața politică, culturală și cea economică din provincie vor primi un nou imbold dacă se vor înființa aceste centre administrative cari vor fi și centre culturale și economice și, până la măsura permisă, centre politice.

Utilitatea descentralizării din punct de vedere administrativ este evidentă. Cu actuala organizare a serviciilor noastre publice întocmită conform teoriei centralizării, rezolvarea afacerilor suferă o mare întârziere. Foarte adesea trec nu zile ci săptămâni sau poate chiar luni întregi până când ministrul rezolvă o hârtie. Controlul este foarte greu de făcut căci lipsesc etapele de legătură administrativă între colțurile departate ale provinciei și minister. Așa se face că de multe ori ministrul are în față lui o hârtie pe care nu știe cum s'o rezolve, căci îi lipsesc factorii informativi și îi lipsește controlul. Și chiar pentru petiționari actualul sistem este desavantajos căci ei trebuie să alerge, pentru orice afacere, din provincia depărtată la București,

cheltuiind de multe ori cu deplasările mai mult decât este interesul lor în această afacere.

Dar legea aceasta mai oferă țării și alte avantajii. Fixându-se anumite centre administrative în provincie se consacră anumite orașe ca un fel de mici capitale, în care se va desvolta o nouă viață culturală și economică. Cu excepțiunea câtorva orașe ca: Ploești, Constanța și Brăila, dezvoltarea orașelor noastre din provincie este foarte încetată. Viața din provincie stagnează aproape. Prin concentrarea unor întregi sfere de interese în capitalele regionale viața culturală și cea economică va fi mai intensivă în provincii și capitala țării nu se va mai desvolta în dauna provinciei.

Să vedem însă care ar putea să fie utilitatea legii descentralizării din punct de vedere politic. Vom expune și noi câteva argumente înainte de a trece la argumentele așa de frumoase ale d-lui Carp din expunerea sa de motive.

Centralizarea este o metodă de a guvernă, care nu poate avea decât două scuize: Temeri de un pericol din afară, și temeri de zguduituri interne. Când pericolul extern este mare, când statul sau națiunea are nevoie de toate forțele sale politice, atunci centralizarea, metoda centripetală este cea de preferat, căci ea concentrează mai bine acele forțe politice, pe când în aceleași împrejurări o descentralizare ar putea fi fatală.

Tot așa în caz de pericol politic intern. Izbucnește o revoluție, care amenință a dărâma statul sau a pricinui mari rele națiunii.

Dacă în aceste momente forțele guvernului s'ar găsi repartizate în diferite districte și n'ar fi strânse la un loc, pericolul intern ar fi mai grav decât atunci când sistemul centralizator unește într-o mână toate puterile politice.

Emilia
Ah! acum pricep mai bine!

Jago încet și amenințător
Taci Emilio, ia seama.

Emilia lui Jago

Nu, luminează să se facă! Știu ce mult ai vrea să tac!
Dar voesc să fac lumină, și luminează am să fac.
Adevărul o să iasă liber, liber ca și vântul,
Dela nord la sud să sufle răcorind întreg pământul.
Și 'mpotriva-mi să se pue oameni, diavolii cu toți
Am să strig, — și adevărul să-l înăbuși, n'ai să poți.

Jago cu glas sombru

Ia, întorcete acasă și te poartă cum se cade

Emilia dârje

Nu. (Jago trage exasperat mânerul săbii puțin).
Gratiano (reținându-i brațul)

Indrepti către-o femeie ascuțișul unei spade?
Pentruce să nu vorbească?

Emilia lui Othello

Orb bărbat, nesocotit!
Ai vorbit de o năframă? Eu, năframa ți-am găsit!
Dela mine-o ține Jago. Zile, săptămâni de-arândul
Mi-a cerut-o cu tărie, făr' să-i pot pricepe gândul;
Intr'o zi din mâini mi-a smuls-o.

Jago.

Ticăloaso!

Emilia arătând pe Desdemona, către toți:

Ea, — s'o dea

Dar lui Cassio? Nu Jago, o luă din mâna mea!

Jago
Minți nerușinat-o!

Emilia

Nu mint! Dumnezeu din cer m'aude
(lui Othello) Ucigașule! Răspunde, pentru patimile-ți crude
Ce nevoie aveai d'un inger, blând ca ea, sub ochii tăi?
(Jago, la aceste vorbe se asvârlă asupra ei, o pumnalează și fuge din casă mai înainte
ca cei de față să-și revie din uimirea lor).

Othello privind în urma lui Jago.

Oare Cerul nu mai are biciu de fulger pentru răi?
Fiară fără de pereche!

Pe când se aruncă pe urma lui Jago, Montano 'l oprește și-l desarmă, fără să intimideze
din parte-i vre-o rezistență.

Gratiano (aleargă repede să sprijine pe Emilia care se agată șovăind de-o mobilă).

E lovită 'n partea stângă

Jago 'și-a ucis femeia....

Emilia istovindu-se în brațele lui Gratiano.!

Da; ah, duceți-mă lângă

Draga mea stăpână.... (Gratiano o sprijină conducând-o până lângă patul
Desdemonei unde cade la picioarele ei).

Gratiano revenind la Montano.

Jago, ticălosul a scăpat

Și soția lui rănită-i greu, de moarte....

Montano.

Blestemat

Nu rămâne indoială, el urzița toate acestea!
(Intinzându-i spada lui Othello).

Ține spada lui Othello. Dați în toată casa vestea

Porțile să le închidă, să nu scape, — Omorît,

Omorît mai bine fie ca un lup turbat, decât

Să rămăe cu viață, furișat, fără pedeapsă.

Eu alerg, și spada asta de-oi putea, i-o 'nfig în coapsă!

(Montano și gratiano es. Se aud porțile cum se închid pe dinafară).

Nu ne găsim în prezent, în țară, în fața nici unei din aceste ipoteze. În timpurile normale numai sistemul descentralizator este prielnic statului, căci el asigură dezvoltarea deopotrivă a tuturor părților din care este compus. Centralizarea nu se poate face niciodată fără ca extremitățile, provinciile depărtate, să nu sufere.

Aceste argumente nu sunt limitative. Am putea să aducem multe altele, dar credem că am ilustrat destul utilitatea și avantajurile celor două sisteme de guvernare.

Nu putem însă să trecem cu vederea argumentul cel mai frumos invocat în favoarea sistemului descentralizator. Il găsim în expunerea de motive a dlui Carp, și este, în câteva cuvinte, următorul: Sistemul centralizator produce, cu timpul, o paralizare a simțului politic al poporului. Conducerea mereu dela centru, obișnuit a asculta numai de ordine și a nuna da nici un imbold politic, poporul își pierde, în acest sistem, simțul de inițiativă politică. Majoritățile încep să devină creaturi ale guvernului — oricare ar fi el — iar nu guvernele creații ale majorităților. O lăncezeală generală stăpânește cu timpul toată țara și guvernele vor deveni tiranice fiindcă nu le va mai opune nici o rezistență. O decadere politică, în acest sistem, este inevitabilă.

Da, acesta este poate principalul argument contra centralizării. Intr'adevăr: dl Carp n'a spus decât adevărul atunci, când a afirmat, că în acest sistem guvernele, indiferent de compoziția sau principiile lor, ajung să creieze, ca din pământ, majorități parlamentare. Nu trebuie să lăudăm să se tocească sau să piară chiar conștiința politică a alegătorilor. Când această conștiință va ajunge să fie mlădiată după dorința guvernelor, oricare ar fi ele, echilibrul politic este evident. De această temem și noi și suntem convinși, că proiectul descentralizării administrative este unul dintre remediile contra acestui rău.

Ne întrebăm însă: nu va suferi oare capitala, dacă se va sustrage competenței de un mare număr de chestiuni admini-

strative. Negreșit că nu vom putea evita un reflux în spre provincie. Câțiva ani vom observa o scădere a numărului acelor provinciali, cari se freacă pe străzile Bucureștilor fără nici o treabă și se folosesc de pretextul, că au câte o hârtie nerezolvată la minister spre a pierde timpul de geaba în capitală în loc ca să muncească acasă în provincie.

Descentralizarea nu va strica nici decum capitalei. Interesele cele mari și chestiunile cari privesc țara întregă tot aci se vor rezolva. Nu ne vom debarasa decât de multele și micile interese provinciale. Iar avântul crescând economic și cultural al țării vor asigura îndeajuns dezvoltarea capitalei. Descentralizarea este momentan utilă pentru țară și trebuie întotdeauna să avem în vedere interesele mari ale țării.

Mireca R. Șirianu.

Regele George al Angliei și țarul Rusiei.

Ziarele rusești aduc știrea, că înainte cu vreo câteva zile ambasadorul englez din Petersburg, Sir George Buchanan a fost primit la țarul Rusiei, și cu ocazia aceasta a predat o scrisoare scrisă cu mâna proprie de regele Angliei, George și adresată țarului. În această scrisoare regele George își exprimă mulțumita pentru primirea călduroasă a parlamentarilor englezi în Rusia și totodată speranța, că vizitele reciproce va contribui și mai mult la prietenia dintre Anglia și Rusia.

Ziarul „Birschewija Wjedomosti“ adaugă la aceasta, că în timpul petrecerii parlamentarilor englezi în Rusia s'ar fi satorit timpul vizitei regelui Angliei George în Rusia pe luna lui aprilie. În călătoria aceasta regele George va fi însoțit de regina Mary, nevasta sa și de prințul de Wales.

Din camera bulgară. Camera bulgară a adoptat fără discuție convențiunile consulare judiciare de extrădare încheiate cu Rusia, Austro-Ungaria, Germania și Franța, tratatul de comerț bulgaro-muntenegrean și prorogarea până în 1907 a tratatelor de comerț bulgaro-italian și bulgaro-german.

Demisia secretarului legățiunii germane din București. „Deutsches Volksblatt“ află din București:

„Ministrul de externe de aci a fost încunoscător că secretarul legățiunii germane din București, prințul Iulius Ernst de Lippe, având a-și re-

gula oarecari chestiuni private, a fost concediat după proprie cerere din serviciul imperiului german“.

Un deputat italian despre atitudinea presei austriace. „Corriere della Sera“ din Milano publică un articol al deputatului Torre, în care acesta atrage atențiunea asupra articolelor din presa Vieneză privitoare la întreprinderea tripolitană și acțiunea flotei italiene. Deputatul Torre spune: „Italia a dovedit, cu prilejul morții contelei Aehrenthal de ce sentimente amicale e insufletită față de Austro-Ungaria.“

„Presa italiană a relevat, cu orice prilej, tot ce ar putea contribui la accentuarea relațiilor cordiale între cele două țări și s'a arătat foarte obiectivă.“

„Cu toate acestea, presa Vieneză a continuat cu atacurile ei împotriva întreprinderii Italiei și a cerut într'una ca Italia să fie silită a-și restrânge dreptul său de acțiune, uitând în același timp că Italia se află în război cu Turcia și n'ar tolera cu nici un preț să fie îngrădit de un al treilea, și mai ales de presa Vieneză“.

Ziarul „Corriere della Sera“ mai observă că eșirile presei Vieneze nu pot ajuta de loc cordialitatea relațiilor dintre statele aliate.

Din Duma rusească. Duma rusească a adoptat cu 151 voturi contra 105 amendamentul octombriștilor statuând că guvernământul Chelm va trebui să rămâie unit în totalitate cu caratul Poloniei. Au votat pentru propoziție, polonezii, majoritatea octombriștilor, iar contra octombriștii din dreapta, naționaliștii și extrema dreaptă. Duma a respins cu 139 voturi contra 135 întreg capitolul X al proiectului prevăzând despărțirea guvernământului Chelm de caratul Poloniei.

O flotă aeriană în Franța. Din Paris se telegrafiază: Comitetul național pentru câștigarea de mijloace materiale în favorul aviatice: s'a constituit joi seara. Preșident a fost ales senatorul Reymond, vicepreședinde generalul Iacroix și de membrii în comitet între alții, toți directorii ziarelor mai mari și inspectorul general al aviatice, Roques. Pân'acum s'a adunat un capital de 594.000 franci.

Conflict anglo-american. Ministerul de externe din Washington comunică, că suveranitatea americană asupra insulei Palmyra din grupul insulelor Havai, va fi menținută.

„Morning Post“ declară, că această insulă, totalmente nelocuită, care e situată la o depărtare de 57 mile de grupul insulelor Havai, a fost ocupată de Anglia în 1889.

Ea are o lungime de 25 kilometri și o lățime de 50 kilometri.

Othello posomorit.

Vitejia mea e dusă! și-un copil m'ar birui.
Bărbăția când e moartă, — cinstea pentru ce-ar trăi?

Emilia, ridicându-se cu greutate și cu o voce plângătoare...
Înainte morții sale, a cântat — ce presimțire —
„Salcia“ cântul iubirei sfinte în nenorocire
Pe aripa unui cântec s'a nălțat dela pământ.
Ași voi să mor ca tine! (cânta).

Salcia, Salcia...

(Adunându-și ultima energie, către Othello.)

Te-a iubit cu suflet sfânt.

Te-a iubit cum niciodată nu va mai iubi femeie!
Viața mea, murind, cu vorba adevărului se încheie.
Dumnezeu mă ție în pragul paradisiului să mor.
Și cu dreapta-mi mărturie, către sânul lui să sbor!

— Cade moartă pe corpul Desdemonei.

Othello (care ascultase incremenit începe să meargă infrigurat prin cameră).

Mai aveam pe-aci o spadă ce în Ebru*) a fost muiată.

(O desprinde din zid și merge spre ușe).

A! aceasta e... Deschide unchiule, deschide îndată.

Gratiano de afară.

De te încerci să treci cu sila, scump plătești. Nu voi s'ascult.
Sunt armat și nu ai arme; deci gândește-te mai mult!

Othello.

Atunci intră și vorbește-mi, sau de unde nu, — să fiu
Desarmat chiar, — înainte-mi, unul nu rămâne viu.

Gratiano deschide și intră.

Ce vrei tu?

*) Armele muiate în Ebru aveau o reputație deosebită.

Othello.

Vezi spada asta? O! nicicând mai bună spadă
Prinsă în cingătoarea unui bun ostaș, n'o să mai șadă!
Am avut în viecea vremuri, când ăst braț, nu înceta
Să doboare în cale-i stavili, ce însuteau puterea ta.
Dar, — o! laudă deșartă! Cine luptă cu ursita?
Mă luptam odinioară, — Năzuința adormit-a!
Mi-am sfârșit călătoria: brațul meu armat e mort;
Cu catartul frânt, cu pinza sfâșiată într'un port.
Și c'un pai să dai în mine, — e de-ajuns, — puterea-mi seacă.
Cel ce-a fost stejar odată, azi ca trestia să pleacă....
Unde-ași mai porni în lume?

Își aruncă spada și contemplă pe Desdemona.

O! ce chip întristător!

Ce fatală stea unit-a soarta noastră-mândurilor?
Palidă, ca giulgiul morții! Când l'a doua înviere
Dumnezeu, la judecată înaintea lui ne-o cere, —
Doar c'o singură privire tu din cer m'ei prăvăli,
Și ca stol de corbi asupra-mi, demonii vor năvăli!
Rece, rece, neclintită, ca virtutea ta copilă....
Diavoli? luați în mână biciul și isbiți fără de milă
(sfășindu-și vestmintele pieptului)

Isgoniți-mă din fața ingerescului ei chip
Biciuiți-mă cu trâmbe arzătoare de nisip
Alungați-mă prin sloiuri, desfundați o nesfârșită
Cataractă de pucioasă, și de smocolă clocotită,
Din adâncuri, în adâncuri urmăriți-mă merou
— Am ucis pe Desdemona, — paza sufletului meu!
Desdemona mea e moartă!....

(Cade plângând în hohote pe corpul Desdemonei. Intră Lodovico Montano, Cassio sprijinit de doi servitori; pe urmă ofițeri conducând pe Iago sub escortă, se opresc în pragul Camerei.)

Negocierile germane-engleze. „Neue Gesellschaftliche Korrespondenz“ raportează despre negocierile germane-engleze următoarele:

„Dela vizita lordului Haldane la Berlin încoace, secretarul de stat Kinderlen-Wächter — după cum suntem informați — a chemat la sine un șir întreg de politicieni și pe cari i-a rugat de sprijinul lor pentru o apropiere. Acești politicieni au ajuns cu toții din convorbirile acestea la convingerea, că lordul Haldane a fost aducătorul propunerii: Germania și Anglia să se îndatoreze împrumutat, că timp de mai mulți ani nu vor sta pe mare față în față ca dușmani, prin ce puterea maritimă a Angliei din marea nordică va fi liberă, și — din aluziunile făcute la aceste convorbiri — se presupune, că Anglia contra învoinei germane ar ajunge la un drum care ar lega Kamerunul cu Africa germană de ost“.

Scrisoare din Iași

Fulgi de picături... — Inundații și... inundații. — Studențimea de ieri și de azi. — Ieșenii și plecarea d-lui Stere.

In văzduhul, acum vesel, acum întunecat, fulgii ușori alternează cu boabele limpezi de ploaie.

Era atât de frumos ieri! Peste tot cuprinsul soarele revărsa valuri de veselie luminoasă: rideau arborii, ce-și simțeau germeii vieții în ei; rideau vietățile toate; rideau până și petele de pământ neacoperite de zăpadă. Ia gândul că cele dintâi vor purta firele de iarbă fragedă. Pe fețele tuturor, mici și mari, citeai eternul poem reînviator de speranțe ce vine odată cu fiecare primăvară. Copiii, mai susceptibili de cât toți la o asemenea plăcere, își manifestau bucuria prin hohote de argint; femeile, strălucitoare de grație, cu fețele înflorite de zimbete discrete, își plimbau elegantele siluete pe trotoarele luminate de bucuria generală; iar în urma tuturor, visătorii culegeau grăbiți impresiunile nouă ale primăverii, caoi sunt totuși atât de vechi... Ghiocii și viorele, numai pe voi vă mai așteptăm!

Iar azi cât e de posomorită firea! Soarele și-a ascuns zîmbetul între nori; picături repezi s'au abătut asupra pământului; femeile nu ies pe stradă, ca ieri, numai în talie... e frig și noroi.

Măine fulgi mari se vor așterne straturi, siraturi, înflorind fețele oamenilor și lucrurilor; iar poi-măine, desigur soarele va rîde iarăși nebunatic ca ieri...

Cântați, cântați mereu! Ghiocii, fulgi, stropi și soare, amestecați-vă neconținut în bizarul vostru

joc! Poeme de veselă preamărire și întunecată tristeță, încrucișați-vă neconținut pe strunele înfiorate ale bietului visător uluit...

In văzduhul, acum vesel, acum întunecat, fulgi ușori și picături limpezi, alternați mercu...

*

N'au parte bieții ieșeni măcar de o primăvară liniștită.

In județ ca și la marginile orașului, inundațiile amenințătoare se anunță. Ba, preludiul a și început: un pod rupt, o câmpie inundată, comunicație între cutare și cutare sat e întreruptă, apele... Bahluiului se umflă. Da, ale Bahluiului, care vara e atât de sec, încât, dacă n'ar rămânea albia, ar trebui să-l ștergem de pe hărțile județului!

Dar și el să răzbună amarnic în fiecare primăvară, pe ceice-l desconsideră vara. Proba existenței sale și-o dovedește cu atâta prisosință acum, încât ar însemna să faci lux ca să nu mai existe și vara.

In legătură cu acestea, autoritățile ne asigură că s'au luat măsuri de preîntâmpinare a unor eventuale nenorociri.

... Mai este însă și o altă categorie de inundații primăvăratică, de cari se plâng ieșenii: încep „beneficiile“.

Fiecare școală, pentru vre-un fond de excursie; fiecare societate în folosul ei; fiecare artist, probabil tot în folosul lui; orice comitet pentru scopul pe care-l urmărește — dau cel puțin câte două reprezentatii în scop de binefacere, la cinematograful și la teatru.

Și să te ferească Dumnezeu să ieși pe stradă pentru a te bucura de căldura celor dintâi raze de primăvară! In orice local, la fiecare colț de stradă, iești atacat fără milă de acești apași moderni, mascați cu „intenția nobilă“, pe care ți-o pun mereu înainte. In asemenea prilejuri rar ți se întâmplă să fi plasat un ban pentru un scop cinstit. Cele mai deseori, după ce seria „beneficiilor“ i-a sfârșit, la sositul verei citești prin gazete:

„Aflăm cu o deosebită plăcere că d. X., apreciatul nostru artist dramatic, a plecat să viziteze, marile teatre din străinătate“ sau „Distinsul nostru amic d. Y, directorul... (cutărei instituții sau societăți) a părăsit țara pe la Burdujeni, pentru a se stabili în timpul sezonului, împreună cu familia sa, la Karlsbad...“

Dar abia a început ploaie de beneficii, încât până vom ceti iarăși aceste știri trebuie să mai avem puțină răbdare și — mai ales — bani, ca să nu fim expași a ne îneca în marea de beneficii...

*

Era un timp când de studențime nu puteai vorbi decât ca de o masă dezordonată, în serviciul unui puternic om al zilei azi, în al altuia

măine. E faza primitivă și cea mai nenorocită a studențimei românești.

A urmat apoi o epocă de entuziasm sec, în care, studenții se îmbătau cu simple vorbe și îndemărilor, ce le veneau din partea celor mai mari, le răspundeau și ei, în loc de fapte, tot cu vorbe. Și așa s'au mistuit și aceștia, în chip fatal, în marea masă a budgetivorilor români. Dela aceste generalități au fost fără îndoială și excepții laudabile, dar din nenorocire foarte rare.

De defectele primei faze studenții de azi s'au dezbatut aproape cu desăvârșire. Drept dovadă, e faptul, că numărul societăților studențești a scăzut simțitor și că acelea rămase sunt, sau de specialitate, s'au, dacă sunt de interes general, sunt într'un simțitor chip strămtorate din punctul de vedere material. Sunt deci sărace; căci astăzi majoritatea studenților, pentru a nu fi în serviciul nici unui partid, preferă să trăiască în sărăcie.

Caracterul celei de a doua faze, entuziasmul sec, mai găsește încă ehou în studențimea de acum; dar ehoul acesta e foarte slab. De când mai ales, într'un moment de supremă isbucnire a amărăciunii sale adânci, ilustrul apostol al naționalismului, d. Iorga, a caracterizat, într'o conferință ținută la Iași, pe anumite specimene, cari făcând gălăgie pe tema naționalistă, își asigură o situație grasă în alt partid — studenții is foarte prudenți în manifestațiile lor... entuziaste. Numai motive puternice îi mai pot scoate astăzi din pasivitate.

In schimb îndeletnicirea, căreia îi dau din ce în ce mai multă atenție e: o cât mai solidă cultivare pe toate terenurile.

Judecând cel puțin după „Centrul studențesc“ de aici, se poate spune, că bazele activității culturale studențești au fost așezate în chip temeinic. In afară de cursurile și seminariile zilnice dela universitate, cel puțin patru seri pe săptămână, localul Centrului a început să fie ocupat de ședințele secțiilor de specialitate. Studenții dela drept au înființat un tribunal juridic, care are o ședință pe săptămână; cei dela litere și științe au și ei secțiile lor, cari deasemeni țin ședințe săptămânale. Studenții mediciști au o societate a parte, mult mai veche decât „Centrul studențesc“ în cari fac lucrările de specialitate.

Se țin apoi de către studenții de pela diferite facultăți conferințe pe înțelesul tuturor. Tot ei, în fiecare lună organizează câte una sau două șezători cultural-naționale, pela periferiile orașului și la „Casa românească de cetire pentru popor.“

Frumosul început, dorim, să le fie de bun augur.

Lodovico căutând cu ochii

Maurul, — dar unde este?

Othello (ridicându-se se arată.)

Eu am fost cândva Othello, — azi o umbră din poveste. Ce voești cu umbra-i?

Lodovico

Unde-i vipera? voesc s'o văd.

Othello după ce a luat spada, înaintează spre Iago.

Dela creștet la picioare îl privește și tot nu cred. Om să fie? Nu! De-i diavol, nu de spada-mi o să moară! (Isbește pe Iago, care instinctiv parează lovitura cu brațul și e rănit.)

Lodovico (Ofițerilor.)

Luați-i arma!

(Othello e desarmat.)

Iago ducând mâna la braț, nepăsător lui Lodovico

Nu-i nimica... E o rană prea ușoară.

Othello cu amărăciune

O! m'as bucura, viața nesfârșit să-ți prelungesc. Traiul e un chin, și-l meriți. Moartea e un dar ceresc.

Lodovico cu durere

Tu, Othello, — altădată, fruntea noastră și mândria Cine-ar fi crezut, pe vremuri, să ajungi tu jucăria Vicienei veninoase?

Othello

Spuneți prieteni, tuturor, Cinstea nu mi-am părăsit-o nici în groaznicul omor! A vibrat prea mult în mine întrecând orice măsură Și călău, eu dat-am moartea cu iubire, — nu cu ură.

Lodovico arătând pe Iago

Vinovatul 'n bună parte crima și-a mărturisit. Cu 'nvoirea ta, anume, Cassio a fost izbit?

Othello aplecând fruntea

Da.

Cassio

N'am meritat Othello, o mânie-așa de mare!

Othello

Știu, și tocmai pentru asta, pocăit îți cer iertare. Un cuvânt vă rog, doar unul pentru gându-mi uluit: Intrebați pe iazma asta, pentru ce m'a chinuit?

Iago

Nu mă întrebați nimica, de prisos. Ce-a fost, știți bine. Ori ce-ați face, — nici o vorbă nu mai scoateți dela mine.

Lodovico

Nici măcar o rugăciune?

Gratiano.

Când pe roată vei fi tras

Din mândria ta de-acuma, o să văd ce-a mai rămas.

Othello.

I-se cade, bine-i faceți.

Lodovico lui Othello.

Sunt surprinse, află iară,

Toate ițele din mreaja astei inime de fiară.

S'au găsit, la Roderigo cel ucis, — două scrisori,

Privind pe Iago.

Una spune, că pe Cassio hotărâseși să-l omori, — Dar... cu brațul lui Rodrigo!

Othello.

Ticălosul!

Cassio.

Ce urzire!

Lodovico, (către ceilalți).

In a doua Roderigo îi aduce 'nvinuire Că-l înșală; — n'avusese timp s'o dea, cum ar fi vrut — Căci tovarășu'n răstimpuri vorba dată, și-a ținut.

Othello... lui Iago.

O! căpcană diavolească! (lui Cassio) Lămurește-mă mai bine, Cum, năframa Desdemonei rățacitu-s-a la tine?

Cassio

Am găsit-o. Nu-i o clipă, Iago a mărturisit

Că mi-a pus-o 'n casă-anume pentru un scop, și-a isbutit.

Othello cu groază

Oh! nebun, nebun!...

Războiul italo-turc

Franța și bombardarea Beirutului.

Paris. — După bombardarea Beirutului, ambasadorul francez la Roma a căpătat noi instrucțiuni pentru ca, în convorbirea sa cu ministrul de externe, marchizul di San Giuliano, să nu releveze numai plângerile Franței în privința primejdiei intereselor sale comerciale în Orient, ci și să caute a afla ce atitudine ar avea Italia față cu o acțiune colectivă a Puterilor, care ar începe în același timp la Roma și la Constantinopol.

Nu se tăgăduiește nici de cum dificultatea acestui demers, dar pe de altă parte e cu totul exclus, ca soluțiunea propusă la Constantinopol din sorginte diplomatică, ca Turcia să-și retragă trupele din Tripolis să poată fi primită de guvernul turcesc.

Bombardarea localității Zaletin.

Constantinopol. — După o comunicare făcută la ministerul de războiu, un crucișător italian însoțit de un transport a bombardat localitatea Zaletin, în Tripolitania, lângă Homs, în ziua de 26 febr., st. n.

Vasele italiene au încercat să debarce trupe, dar au întâlnit o împotrivire energetică din partea trupelor voluntare.

Propunerile de pace ale Rusiei.

Paris. — Corespondentul din Viena al ziarului „Le Temps” afirmă a fi aflat din cercuri diplomatice vieneze că noua propunere de pace a Rusiei trebuie atribuită inițiativei Italiei și în special străduințelor lui Tittoni.

Ziarului „Le Matin” i se comunică azi din Roma, că Germania și Austro-Ungaria ar fi aderat până la un punct la unele propuneri ale lui Sassonow, de a începe o acțiune comună a tuturor Puterilor.

Aceasta însă nu însemnează încă pacea; dar șansele acesteia s'au sporit, pentru că ambele state aliatau intențiunea de-a înfrui în mod energic asupra Porții.

*

Roma. — „Agenția Stefani” află din Londra că modul de procedare propus de Rusia pentru o mediațiune amicală între Italia și Turcia consistă în a cere înainte de toate Italiei să spună sub ce condițiuni ar accepta pacea, rămânând ea suverană în Tripolitania și Cirenaica. Apoi cinci mari puteri ar face demersurile oportune la Constantinopol.

Nouii demersuri pentru pace.

Paris. — Ziarul „Le Matin” publică azi un nou articol intitulat: „Pacea o necesitate” și care menține, cu toate desmințirile oficiale, informațiunile publicate ieri, după cari s'ar pregăti o intervenție la Constantinopol a puterilor triplei-înțelegeri.

Puterile triplei-înțelegeri au și făcut la Constantinopol demersuri colective. Lipsoste numai aderarea cabinetelor din Berlin și Viena.

Situația în Creta a provocat mare neliniște. Din această cauză guvernul francez s'a văzut nevoit să trimeată în apele cretane în afară de cuirasatul „Amiral Charner”, încă alte două vase de războiu.

Guvernele rus și englez au trimis de asemenea mai multe vase de războiu în Creta.

Turburările cretane ar putea avea ca urmare o încordare între Turcia și Grecia. Un conflict turco-grec ar atrage imediat după el un conflict turco-bulgar și unul turco-sârbesc.

E deci de datoria puterilor să întreprindă o acțiune comună în interesul păcii.

Poarta nu admite anexare.

Constantinopol. — În urma votului parlamentului italian asupra anexării Tripolitaniei, Poarta a trimis o nouă circulară Puterilor declarând că guvernul otoman va refuza orice propunere de pace pe baza anexării și nu va intra în tratative cât timp se va menține această bază.

Presa otomană contra intervenției puterilor.

Constantinopol. — Aproape toată presa turcescă publică azi articole în contra intervenției puterilor și spun că o mediațiune va fi imposibilă cât timp Tripolitania nu va fi cucerită în mod real.

Concertul Enescu în Budapesta

Budapesta 3 martie.

În 1 și 2 Martie a umplut un public foarte ales sala cea mare a redutei din capitală. La acest concert s'a prezentat prima oară unul dintre cei mai mari violiniști, George Enescu publicului de aici. Enescu are un nume celebru în toată Eu-

ropa, ca virtuos de vioară și ca compositor de rangul prim. Studiile le-a făcut în Viena la profesorul Hellmesberger, în Paris la Marsyk și Fauré. De prezent ie dirigent al concertelor simfonice din Bruxella. La aceste concerte au mai participat artiști celebri, ca M. Barrieutos, demna urmașă a Adelinei Patti, Pablo Casals, cel mai mare cellist de azi și Tovey interpretatorul cel mai fidel a lui Beethoven. Iată câteva nume celebre, cari au făcut, ca aceste concerte să fie cele mai strălucite din sezonul acesta.

În prima seară s'a prezentat Enescu publicului cu concertul h-moll de Saint-Sains, lăsând o impresie adâncă în inimile ascultătorilor. În executarea acestei compoziții s'a simțit căldura și eleganța școlii franceze. După executarea fiecărei părți a concertului a fost viu aclamat cu o însuflețire ne mai pomenită, de publicul numeros și ales, în mijlocul căruia se afla și arhiducele Iosif cu familia. La aplausele nesfârșite din sală a mulțumit Enescu, cu executarea altor trei piese muzicale. Tot în seara aceasta a cântat și artista-cântăreață de coloratură M. Barrieutos arii de compozitori clasici, cu o măiestrie desăvârșită. Barrieutos a cântat ariile cu o căldură și pricepere, cum nu am auzit cântând nici o cântăreață de coloratură. Ea cântă cu ușurință la înălțimi, cari alte cântărețe le ating numai cu mare efortare (e-ul de trei ori substras).

În a doua seară, Enescu a fost primit cu aplauze din partea publicului, care l-a admirat și seara trecută. După executarea perfectă a uverturii „Egmont” de Beethoven de orchestra „Wiener Tonkünstler” sub conducerea măestrului dirigent O. Nedbal a urmat concertul Brahms, care ie ca conținut cam uscat; prelucrarea dominează prea tare inspirațiunile muzicale adevărate. Ca un Paganini, un demon genial al vioarei a fermecat Enescu, cu acest concert publicul. El a concentrat în persoana sa, ce au alții numai singuratic: o predare plină de expresie, un ton foarte cald, cu un timbru și colorit remarcabil, contraste frumoase în legato și staccato, cum nu le poți auzi numai la el. S'a mai executat singurul concert pentru mai multe instrumente și orchestră de Beethoven.

Această lucrare genială pretinde dela artiștii cari o execută nu numai o tehnică desăvârșită, dar și o genialitate în priceperea piesei. Concertul a fost executat cu o pricepere, de care dispun numai artiști ca Enescu, Casals și Tovey, cel din urmă renumit ca interpretator a pieselor lui Beethoven. Mai bine a plăcut largo și sando alla pollacca.

Aceste două concerte au fost serbări pentru toți iubitorii de muzică, dar mai cu seamă pentru noi românii, căci am văzut un român în rîndul celor mai mari artiști. A fost o adevărată sărbătoare.

O. B.

Cassio

Rodrigo, spune în rândurile sale

Că la strajă'n noaptea ceia, tot de Jago, pus la cale
Mi-a cătat găleavă... 'n urmă, m'ai destituit din rang.
Și-adineauri, când cu toții noi credeam că-i mort, — în gang
L'auzim roșind c'o voce ce pornea ca din abise
„Jago m'a 'ndemnat la crimă, și tot Jago mă ucise!”

(Othello se repede spre Jago.)

Lodovico... (oprindu-l de braț).

Trebuie să eșim odată din aceste încăperi.
(Lui Othello) Ți-a încetat de azi comanda și-ale statului puteri.
Cassio va lua pe seamă-i, ale-afacerilor frâne.

(Către Jago) Cât despre... năpârca asta, vr'un mijloc de mai rămâne

— Fără să-i scadeți viața nici cu ultimul minut, —

Să-l dați pradă unor chinuri cum nici Tantal n'a avut

— Dați-i partea suferinții s'o îndure cât mai iute!

(Lui Othello.) Până ce'n Senatul țării crimele vor fi știute

Voi veți sta închis sub pază...

(Arătând pe Jago) Luați-l.

Othello înaintând cu o rece demnitate

Segneuria Ta!

Numai câteva cuvinte înainte de-a pleca.

Cred că nu fără de cinste, mi-am slujit cu râvnă țara.

Dar să trecem peste asta... Când vei scri despre amara

Dureroasa mea greșală, — zugrăvește-mă cum sânt:

Să nu-mi scazi nimic din vină, să n'adaugi un cuvânt!

Arăta-vei astfel omul, ce'n a patimei căldură

N'a iubit cu înțelepciune, dar iubi peste măsură,

Nu a fost gelos din fire, cât timp n'a fost tulburat.

Dar în ziua când în suflet îndoiala l'a mușcat

Și-a căzut în cursa 'ntinsă de urzirea vicleniei,

Peste viața lui suflară vânturile nebuniei!

Mâna sa zdrobi o perlă, ca un alt pervers Herod

Mult mai scumpă și mai dragă ca întregul său norod.

Ochi-i nedepriși cu lacrimi, plâng de-atunce, ca toți slabii

Plâng, cât smirnă plânge codrul parfumatelor Arabii,
Zugrăvește-mă într'astfel; și mai spune, că 'ntr'un an
În Alep, un turc, lovindu-l pe un biet Venetian,
Am sărit la el, cum sare peste prada lui șacalul
Și spălând rușinea țării, i-am înfipt... așa pumnalul.

(Se pumnalează și șovăind moare pe patul Desdemonei.)

Lodovico

Ce desnodământ! E groasnic!

Gratiano

Vai! din tot ce-am plănuit

Nu s'a mai ales nimica!

Othello... cu opintiri, plecându-se spre Desdemona.

Sufletului chinuit

Încă un sărut îi trebui ca repaosul să-l înaple...

Oh adio dulce înger...

Cassio

Mă temeam să nu se 'tâmplesc...

Dar credeam, că-i fără arme. — Mare inimă a fost!

Lodovico, apucând pe Jago și forțându-l să îngonucheze.

O! molos Spartan! Enigmă ce nu pot să-i dau de rost,

Mult mai crud decât durerea, decât marea resvrătită

Decât foamea chiar! Privește! uite-ți opera 'mplinită!

(El respinge cu oroare. Jago se ridică rece. — Lodovico se adresează către cei de față, arătând patul Desdemonei.)

Inveliți-i cu un giulgiu! Grupul e spăimântător!

(Se svirle o pânză pe ei și se trag perdelele.)

(Lui Gratiano.)

Vei lua casa 'n stăpânire; tu le ești moștenitor.

Implinește-ți către dânsii, cea din urmă datorie.

(Lui Cassio.)

Judecata astei hiene, Cassio, se cuvine ție.

Vei alege timpul, locul și uneltele de chin.

Dă-i pedeapsa cât mai aspră, — doar va pierde din venin.

Ci eu, — plec cu doliu 'n suflet, peste valurile mării

Vestea morții lui Othello, s'o 'aduc în sfatul țării.

(Își ascunde fața 'n mâni plângând. Toți cei de față înclină dureros capul. Jago cu fruntea sa, contemplă acest spectacol cu o privire sarcastică. — Cortina. Sfârșit.)

Litere — Arte — Științe

Din autori străini

Ce ne pasă de onoare?

Schiță de Roberto Bracco

de Dr. Horia Petra-Petrescu

Tânărul marchiz Fulvio Ardenzi s'a îmbătat astăzi. O știa și el.

Beția, de care nu se lăsa de altfel învins, trezea într'ânsul simțăminte ciudate. Ii deslănțuia creierul, îi zăpăcea ideile, îi trezea fantazia, îi aduse întreg organismul în disordine și împrumută tuturor senzurilor sale o nesiguranță șovăielnică. În internul spiritului său îi aprinse însă un foc de alarmă, care-l dojenea din timp în timp, să nu fie beat.

În prima perioadă a beției, adică în momentul când se simțea ușor și când observa cele din-tâi urmări, îi îndemna avizul acesta să se apere de cu vreme împotriva nesocotinței de a flecări verzi și uscate. Se grăbea atunci să fugă de toți oamenii și să se ascundă.

Din cauza aceasta se clătina și în seara aceasta posomorită tânărul marchiz Fulvio Ardenzi pe strada liniștită și părăsită Carraciolo. Sera era întunecoasă și plină de zădăf, sub apăsarea siroccului neapolitan. Întunericul, care se întindea pe strada situată între orașul, care dormea și marea, care răcnea înfundat, era asemenea unei mase fără de sfârșit de fulgi negri, cari picurau din cerul moros. Tânărul marchiz mergea clătănându-se pe picioare, cu pălăria dată pe coafă, cu hainele udate de rouă și cu fața expusă loviturilor zădufului vânturilor. De câteori i-se clătina genunchele sau de câteori se împiedeca de pietrele de pe la țărnuire sau de câteori se isbea cu trupul său plumburiu de balustrada țărnuirei sau de un felinar, își spunea întotdeauna: „Afurisit lucru! Da rău m'am îmbătat!”

Câte odată credea, că au dispărut spiritele cele rele ale vinului, îl tăbărea însă din nou un haos întreg de viziuni scâlciate și marchizul începu să vorbească cu glas tare. Vorbea — de fapt — fără să se înțeleagă însă pe sine însuși. În sfârșit fu copleșit de o oboseală, care îi păru plină de dulceață chiar, și ajunse, deși mergea, într'o liniște absolută.

Dela un loc al străzii nu mai merse mai departe. Ca și când s'ar fi impietrit, nu i-a mai fost cu putință să facă nici un pas, nici înainte, nici înapoi. Se răzîmă cu spatele de balustrada țărnuirei spălată de spuma valurilor, cari se isbeau în sus — apoi, căzu la pământ, ca o marionetă, cu o mișcare, care ar fi urmat în urma unei scuturături.

Membrele lui greoaie i-se lungiră dealungul balustradei și astfel se afla într'un colț, care-l asigura de orice descoperire, chiar și de lumina felinarului celui mai apropiat.

— „A naibii! Rău m-am îmbătat!” — murmură el din nou. De geaba își da ostencala să priceapă, ce i-s'a întâmplat și unde se află. Ca să se orienteze a început să știricească împrejur. Atenția i-a fost ațintită mai cu seamă de pomii primăriei, cari însemnau pentru dânsul, văzându-i de abia în negura cea deasă, orice altceva, numai pomi nu. Nu se aplecau oare cu gesturi omenești ca o mulțime grozavă de umbre, în noaptea asta misterioasă? Nu se grămădeau, când la stânga, când la dreapta, nu cădeau la pământ, nu se ridicau, nu se isbiau deolaltă și nu se îmbrățișau ca niște suflete cuprinse de cutremur?

— „A, iată una din ele!” își gândi Fulvio Ardenzi. Una, care fuge de hărmălaia asta. Vine din partea deacolea. Vine, se apropie.”

De fapt, se apropia o umbră și trecu strada de-alatul. Vederea umbrei dete lui Ardenzi un ghiont și în mintea lui se sălășlui din nou puțină claritate.

Îi o femeie... observă el.

Văzu cum se apropie, învălită într'un șal, care-i acoperea și fața. Mergea drept, era sveltă, umbla încet, călea ușor, ca și când picioarele ei n'ar fi atins pământul, ci ar fi purtat'o în fluid. Fulvio Ardenzi o zări cum se oprește la balustradă, câțiva pași dela dânsul. Stetea nemișcată, cu toate că valurile, cari se risipeau, îi aruncau în față spuma lor cu tărie.

Claritatea din mintea lui mai ținea, cu toate că era încă tot slabă și nesigură. Beția încă nu-i trecuse. Cu toate astea, totuși putea să vadă întru câțiva lucrurile cum erau și știa că le vede. Despre cecece a făcut însă el însuși, nu a știut, nici nu și-a dat socoteală despre fapta sa, când văzu, că femeia își ia avânt să se urce pe balustradă — sări după ea, o prinse cu un braț de sdranțe și o aruncă la pământ.

— „Nu! Nu!” încercă să strige femeia, cu glasul aproape sugrumat de disperare, umplut de nebulie lentă.

— „Trebuie să mor! Vreau să mor! Cine ești? Cine ești?”

— „Un bețiv.”

— „Dute de-aici!”

— „Mai sunt marchizul Fulvio Ardenzi.”

— „Lasă-mă! Dute!”

Ea își ridică capul, în încercări nebune de desnădejde, ca să scape, își întoarce trupul, își arată dinții, rânjind dureros, roți ochii, aruncând priviri infuriate. Fără ca să-și dea seama de ce face, găsi Fulvio atâta energie să o țină sub mâinile sale și domoli încercările ei de a se elibera, aplecându-se asupra ei.

— „Dute! Repede! Dute! Te rog nu mă opri să mor astăzi. Poate că n'o să am curajul mâne. Și trebuie să mor! Vreau să mor!”

— „De ce? De ce?” întrebă el, presărându-și în această singură întrebare toate gândurile, cari i-le deslănțuia în creierul său, ca nește puvoaie nemărginite, încercarea aceasta de sinucidere.

— „Pentru mine nu mai există nimic. Numai moartea! Cine mă oprește e cel mai ticălos asasin!”

— „De ce? De ce?”

— „Fiindcă viața mea ar fi o luptă lungă cu moartea, un martiriu mizerabil... Sunt de douăzeci de ani și sunt pierdută deja, necinstită desonorată...”

Bețivul simțea tsobuintă să spună ceva cumințe, ca să convertească pe nenorocita asta dela sinucidere. Se năcăjea de neputința sa de a gândi, se infurie fiindcă nu găsea o vorbă cu scaun la cap și fiindcă nu se putea controla singur. Ce gânduri va exprima? În ce cuvinte le va îmbrăca? Și dacă va fi început să vorbească, cum are să-și aducă aminte de cuvintele, pe cari le-a rostit?

— „Onoarea! Onoarea! Ce ne pasă de onoare! Ce au viața și onoarea împreună? A naibii lucru! Da' rău m'am întrebat! Da' să trăiești, să trăiești, să trăiești! La dracu! Onoarea? Ce-ți ajută ea? Trăiește și nu dau nici o ceapă degerată pe onoare! Dă-i înainte, și trăiești! O să trăiește o sută de ani și sunt o secătură. Un porc de căne, un ticălos! Aăh! Aăh! Și cine dă cu socoteala că sunt un porc de căne? Cine o crede? Nici pui de om?”

Ea suspină:

— „Eu îmi am conștiința și conștiința e ceva grozav, ea este tot. Conștiința nu suferă o viață fără de onoare. Conștiința nu iartă nici odată. Trebuie să mor și vreau să mor. Numai moartea e de mine! Lasă-mă să mor!”

— „Prostie! Conștiința! Și ce va să zică aia, conștiința? Conștiința mea îmi spune că sunt beat; afurisit lucru! Dă-i înainte, și mâne a trecut! Îmi câștig cu jocul de cărți în fiecare seara bani! Banii altora! Și ce sunt banii altora? Aștia-s banii mei. Conștiința mea îmi zice, că sunt înșelător, că joc fals. Dă-i înainte, și ai să trăiești o sută de ani. Da, trăiești, trăiești! Dă-i înainte, domnișoară desonorată!”

Marchizul înghenunchiase, cu mâinile pe umerii ființei infuriate, aplecat peste trupul slab, care tremura și se suceea — o sili să zacă cu spatele la pământ, ca pe un luptător atlet, învins.

— „Lasă-mă! Lasă-mă!” se ruga ea scâncindu-se și scrâșni din dinți, într'o pornire istorică.

— „Nu, n'am să te las, n'am să te las!”

— „Trebuie să mor, vreau să mor!”

— „Da' nu te las eu!”

— „Mă așteaptă moartea.”

O flacără sălbatecă fulgera în ochii fetei furioase, iar vocea ei, care nu mai era slabă, nici plângătoare, nici rugătoare, neputincioasă, strigă brutal lui Fulvio Ardenzi în față:

— „Dacă mă oprești să mă omor — am să te arăt că joci fals!”

Marchizul sări în sus. Prezența de spirit și-a recăpătat-o dintr'odată. Se simți isbit înapoi în realitate și recunoscu cu înțelea fulgerului pericolul unui denunț. Frica îi întepenea trupul. Se duse înapoi, încet, tremurând, cu privirea ațintită fix asupra ființei, care dispărea pe încetul iarăși în întuneric. Fiindcă i-s'a părut că nu se mișcă încă, stete locului, cuprins de dorința fierbinte să se convingă despre salvarea proprie.

După câteva minute se ridică umbra, se urcă pe balustradă, se aplecă și — dispăru. Fulvio Ardenzi își astupă urechile cu mâinile, ca să nu audă urlul mării...

Lupta pentru drepturi

— Adunarea socialiștilor din Arad. —

Arad, 4 martie n.

Astăzi orașul Arad a fost martorul unei demonstrațiuni impozante. Peste 3000 de muncitori de toate breslele au părăsit atelierile alergând cu însuflețire în stradă, în tabăra puternică a desmoșteniților, cari acum tot mai stăruitor pretind drepturi pe seama acelora, cari sunt lipsiți de drepturi, dar din sudoarea cărora se îngrășă azi toți dușmanii și călăii drepturilor popoarelor din Ungaria. Demonstrațiunea care a avut loc aci în Arad, Budapesta și în toate părțile țării este un semn, ba mai mult, un prevestitor al zilelor de luptă desperată în contra acelora, cari de peste o mie de ani se bucură de toate brutalitățile, favorurile și drepturile constituționale, și cari și pe mai departe voiesc să împiedece intrarea milioane, până acum lipsite de aceste bunătăți, în șanțurile constituției.

Astăzi zeci și sute de mii de muncitori au îmbrăcat haină de sărbătoare și au plecat să se întâlnească cu soarele, cu acru dător de viață, cu bucuriile răpite ale noii lui vieți.

Nu înțelegeți, voi, puternicii zilei de azi, și nu simțiți voi oare mișcarea firoasă a pământului de sub picioarele voastre?

Nu vedeți voi, dușmani și călăi ai drepturilor popoarelor, că drumul pe care trece azi tabăra înfricoșată a celor lipsiți de drepturi, este drumul batătorit de răcoale și luminat prin însuflețirea miilor de inimi ale părinților și fraților acestor desmoșteniți.

Zadarnică este svârcolirea voastră, o, nemernici călăi! Căderea voastră este sigură.

In interesul propriu recomand onor. public să privească expoziția aranjată cu gust, corespunzătoare de crăcin din cele mai moderne obiecte pentru ornamente și de folos, în depozit foarte mare. **Mare depozit în rame pentru fotografii, pe cari le pregătesc cu preț ieftin.**

FISCHER MÓR comerciant de lămpi de porcelan și obiecte pentru ornament.

Arad, Piața Andrassy Nr. 20.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 568.

*Invingerea de bună seamă va fi a mili-
oanelor, lipsite de drepturi, fiindcă ele voesc
ca ea să fie a lor!*

*

La orele 9 și jum. a m. muncitorii tuturor
breslelor din Arad au părăsit atelierile, grăbind cu
toții în piața, așa numită, de bucate. Pe la orele
10 mulțimea, care acum număra peste 3000 de su-
flete, în frunte cu muzica pleacă de aici parcurgând
în ordine exemplară strada principală, piața „Liber-
tății” și strada Forray, spre piața Thököly, locul
unde avea să se țină adunarea. Pe întreg parcursul
drumului mulțimea încontinuu aclama puternic
sufragiul universal și striga:

— Să piară călăii poporului!

— Jos conții și baronii!

— Trăiască sufragiul universal, egal, secret
și după comune.

Iar tipografil și ceilalți meseriași români cântau
„Marselieza”, în românește.

*

La orele 10 și jumătate, președintele urcă
tribuna și după ce salută mulțimea, explică însem-
nătatea adunării populare apoi dă cuvântul pri-
mului orator, avocatului dr. A. Vadász, din lo-
calitate.

Oratorul arată importanța dreptului electo-
ral cinstit și se bucură, că muncitorii din Arad au
grăbit și ei să-și ia partea din această luptă fru-
moasă și importantă pentru drepturi.

„Furnicele, spune oratorul, cari până acum au
umplut atelierile și fabricile în cari înmulțiau
câștigul capitaliștilor și exploatatorilor și unde lor
și făuriau lanțuri, — azi au grăbit la acest loc,
de unde vom striga ca un sigur glas: Destul ați
supt sângele nostru și v-ați îngrășat din sudoarea
noastră! Azi cerem, pretindem și noi drepturi!”
(Orații și strigăte de: Jos exploatatorii!)

Oratorul în cuvinte însuflețitoare îndeamnă
pe toți la luptă pentru sufragiul universal. (Orații
și aplauze.)

Al doilea orator îndeamnă muncitorimea să
sprijinească ziarul socialist „Népszava”.

Urmează la cuvânt un țaran ungur din Med-
gyesgyháza, care în cuvinte înduioșetoare arată
suferințele muncitorilor din ținutul acela, din cauza
subprefectului, care voește să înăbușe mișcarea și
organizarea lor.

Cu toate acestea muncitorii unguri din acel
colț al Asiei, spune oratorul, nu se vor lăsa înfri-
cați ei cu atât mai tare vor lua și ei parte la lupta
pentru câștigarea sufragiului universal. Mai vorbește
un alt muncitor din Almáskamarás apoi ia cuvân-
tul tipograful român d. Sava Damian.

D-sa vorbește românește și spune, că lupta
muncitorilor români este o luptă foarte grea, fiindcă
ei luptă deodată și pentru apărarea naționalității
lor. (Orații însuflețite.) Vrem să fim popor egal
îndreptățit, ca și ceilalți popoare din țară.

Oratorul în cuvinte foarte însuflețitoare in-
deamnă la luptă pentru egala îndreptățire a tuturor
popoarelor din țară, și pentru câștigarea sufragiului
universal.

Vorbirea d-lui S. Damian a stârnit aplauze
furtunoase.

După vorbirea d-lui Damian președintele mul-
țimește mulțimei pentru că a venit în număr atât
de impunător la adunare și încheie adunarea.

Rip.

Din Cameră

Scene furtunoase.

În ședința de Sâmbătă a camerei un-
gare opoziția a dovedit că dispune încă de
stătea forțe ca să-și poată afirma punctul
său de vedere și în primul rând să zădăr-
nicească parlamentul dela orice activitate
înainte de a se rezolva reforma electorală.

Nu s'a simțit absența partidului kossu-
thist și tot așa nici concursul ce acesta l'a

dat majorității. E prin urmare și acum o
opoziție tot așa de puternică ca și în tre-
cut. Deci toată munca contelui Khuen He-
derváry de a reduce opoziția, care împie-
dec reformele militare, n'a avut nici un
rezultat. Ședința de sâmbătă a dovedit lu-
crul acesta. Incercarea primului ministru
de a face parlamentul capabil de muncă,
de a-l îndupleca să primească reformele mi-
litare n'a reușit. Prin acest eșec poziția gu-
vernului Khuen e de tot sdruncinată.

Ședința.

Ședința se deschide la ora 10. Mai mulți
deputați ai opoziției cer cuvânt la verificarea pro-
cesului verbal al ședinței trecute. Discuția în jurul
procesului verbal continuă până la 1 d. p. Pre-
ședintele camerei Návai, făcea dese observări ora-
torilor, cari nu rămăneau fără răspunsuri destul de
pișcătoare din partea opoziției. Atmosfera era deja
încărcată, când contele Esterházy ridicându-se foarte
pornit îi spuse în termeni energici, că el nu-și res-
pectă cuvântul dat întru cât nu s'a ținut de an-
gajamentul ce și-a luat la alegerea sa.

La aceasta opoziția erupe în urale la adresa
contelui Esterházy, iar în partidul muncii s'au ridicat
protestări sgomotoase. Președintele a sunat să se
facă liniște. Iuliu Justh adresându-se președintelui
îi strigă, că va dovedi cele afirmate de Esterházy.
În jurul afirmației lui Esterházy discuția a con-
tinuat încă, fără ca președintele să răspundă. A
vorbit apoi contele Andrassy și Iuliu Justh. Răs-
punde Návai în chestie personală. Președintele e
invitat să părăsească tribuna dacă voiește să vor-
bească în chestie personală. El refuză. La ace-
stea deputatul Szmrecsányi sări dela locul său și
în mijlocul unui zgomot enorm se repezi spre masa
președintelui a-i prezenta o cerere pentru ședința
intimă semnată de 20 deputați.

Președintele foarte iritat prinse cererea și o mo-
totoli aruncând-o jos. La aceasta deputații opozi-
ției ca arși săriră dela locul lor repezindu-se cu pumnii
strânși pe masa prezidentului. Sgomotul era așa
de mare încât nu se mai putea înțelege nimic.
Eitner Zsigmond luă petiția de jos și trântind-o
pe masă răzni către președinte că trebuie să o pri-
mească.

Președintele iritat și fără să-și mai dea
seama ce spune răspunse că n'o va primi.

Cuvintele acestea aduseră în jurul tribunei
pe toți deputații. Apărat fiind însă de governa-
mentali, opoziționali nu s'au putut apropia de pre-
ședinte.

Deputații încă stăruiau pe la tribuna preșe-
dintelui când ziaristul Pályi Ede părăsindu-și lo-
cul se repezi spre masa președintelui, de unde în-
torcându-se spre opozanți le strigă că și-au vândut
patria. Nu a putut însă spune multe curagiosul
patriot și a trebuit să părăsească sala.

Tumultul continuă fără ca președintele să se
gândească că ar fi bine să suspende ședința. Opo-
zanții îi strigau președintelui să părăsească masa
prezidențială. I-se spune să se ducă în sanatoriu
că e bolnav. Toți cer apoi ședința secretă. Abia
la ora două văzând președintele că nu va mai
putea restabili liniștea îi veni în minte să sus-
pende ședința.

După o pauză de 3 sferturi de oră ședința se
deschide din nou. Președintele în mijlocul unui
sgomot asurzitor începe a vorbi mai mult steno-
grafilor.

Văzând că nu-l înțeleg nici stenografil sus-
pendă din nou ședința. După zece minute se des-
chide ședința intimă.

Președintele exprimă regret pentru procedura
sa declarând că nu era îndrept să respingă cererea
pentru ședință intimă și aceasta a făcut fiind e-
nervat. Anunță apoi că va înainta acuza criminală
contra ziaristului Pályi Ede. La 4 și jumătate se
închide ședința intimă. Se mai ține apoi o ședință
liberă în care se stabilește ordinea de zi a ședinței
următoare. Cu ceva înainte de ora 5 se închide șe-
dința.

INFORMAȚIUNI

Arad, 4 Martie n. 1912.

Pentru teologii din Oradea. Primim u mă-
toarea telegramă:

„Trimitem entuziasta noastră îmbărbătare
celor 16 martiri dela Oradea-mare, pe cari nobila,
jertfă săvârșită i-a consacrat de eroi naționali.

H. Dăscălescu

președintele „Centrul stu-
dentesc — Iași.”

Oravițani rătaciți. Ziarul „Oravica és Vi-
déké” ne aduce o știre întristătoare pentru noi ro-
mâni. E vorba de nesocotințe de păcate pe cari
nu le știu ocoli unii dintre intelectualii noștri. E
vorba de o petrecere al cărei scop e ridicarea unei
biserici jidovești. În comitetul aranțator pelângă
atâtea nume jidovești alături de nume maghiare
întâlnim și următoarele nume românești: Dr. Hu-
bian Miklós, avocat; Ivacovics Ghörghe, comerciant;
Lazar Sándor, funcț. la „Oraviciana”; Moldovan
Simon, oficianț la percepție; Muresán Sándor, idem;
Neda János, funcț. la „Oraviciana”; Dr. Perseca
Emil; Stankovics Szilárd, funcț. de bancă; Dr.
Stoina Péter, avocat.

Ni-e silă să mai dovedim domnilor mai sus a-
mintiți că înaintea plăcerii de-a petrece în tovărășia
societății jidano-maghiare, care cultivă în mod siste-
matic dușmănia față de noi, înaintea unei sinagoge
trebuie să fie școala și biserica noastră amenințată.

Și dacă în Oravița n'a mai rămas nimic de
făcut, le putem indica domnilor mai sus pomeniți
spre cunoștința publică alte localități unde neamul
nostru strigă ajutor.

Această perzistență în rătăcire va avea totuși
darul să pună odată capăt răbdării.

Logodna principesei Elisabeta! „La presse
associée” publică următoarele:

„Se vorbește mult în București și la Sofia de-
spre apropiata logodnă a prințului Boris, moșteni-
torul tronului Bulgariei, cu principesa Elisabeta,
ficia prințului Ferdinand, moștenitorul tronului
României și nepoata Carmen Sylvei.

„Principesa are optsprezece ani și e foarte
frumoasă; frumusețea ei are reputație europeană.

„Chestiunea s'a negociat între cei interesați la
Londra, cu prilejul serbărilor încoronării.

„Politica română, care caută legături cu Bul-
garia, nu e străină de această unire.

„La castelul Cotroceni, reședința prințului
Ferdinand al României, se fac preparative pentru
această logodnă, care se crede că va avea loc la
primăvară”.

Jertfe rituale de oameni. Timpurile în
care religia oamenilor cerea sacrificii umane nu
au dispărut încă. Poliția Statelor Unite și anume
din statul Texas și Luziano cercetează actualmente
asupra faptelor unei secte misterioase de negri ai
cărui membri sunt acuzați de-a fi comis trezeci
de omoruri rituale.

Această sectă poartă numele de „Voodoo.”
Ultimul asasinat ritual este al unei negrese a fiu-
lui ei și a celor două fice.

Membri acestei secte comit crimele lor ca
jertfă umană divinității supreme care-i vă răpădi
în schimb cu nemurirea sufletului.

Crimele sunt făcute cu o săcură cu care se
separă capul de corp. Instrumentul crimei este tot-
deauna lăsat lângă victimă. — Până acuma s-a
făcut o arestare a unui păstor al acestor negri
pentru a cărui culpabilitate însă nu există probe
suficiente.

Notele lui Tolstoi ca student. — La Mos-
cova s'a deschis pe lângă numeroase alte expoziții
și una de pedagogie. Se văd adunate acolo tot
felul de documente școlare. Expoziția e cam aridă
totuși lumea se îngrămădește mai ales în jurul
unei foi de hârtie, care obține un succes într'a-

Nouă Birkenheur Miklós
Arad, strada Deák-Ferenc 40|a.
prăvălie! (vis-à-vis) cu hotelul „Vas”). Telefon 890).
Se primește un învățăcel cu purtare bună.

Recomandă noua sa prăvălie de spițerie, deserturi,
care pe baza experiențelor făcute din timp de mai
mulți ani, a provăzut-o corespunzător pretenziuni-
lor timpului de acum, pentru trebuințele tuturor.
Are în prăvălie oricând șoncă proaspătă de Praga,
mezeluri alese în felii, totfelul de cașuri gustoase,
precum și coniacuri și licheruri, fructe de sud,
orange roșii și mere din Tirol.

Nouă
prăvălie!

devăr miraculos. Este un buletin de student al universității din Kozan pe care se citește:

Drept enciclopedic: Progrese: *Slabe*
Silită: *nesuficientă*.

Cod penal: Progrese: *nesuficiente*
Silită: *nesuficientă*.

Drept comun: Progrese: *nesuficiente*
Silită: *foarte nesuficientă*.

Historie generală: *Elev totdeauna absent.*
Extrem de lenș.

Istoria Rusiei: *Elev invizibil. Foarte lenș.*

Buletinul acesta poartă data de 1847. Elevul îndărătnic, lenș, invizibil nu este decât marele Tolstoi.

Studentii greci la Sofia. — Ziarul „Dnevnik“ află că 800 de studenți din Atena au hotărât de a veni cât de curând la Sofia spre a vizita pe colegii lor bulgari.

Partidele din parlamentul austriac și proiectele militare. Ziarul din Viena „Neue Freie Presse“ scrie:

Intorsătura, ce a luat-o în Ungaria debaterile asupra proiectelor militare, nu va rămânea — după părerea bărbatilor conducători — fără răsunet în parlamentul austriac. Cauza, pentru care până acum s'a amânat dezbaterile proiectelor militare în parlamentul austriac, — neluând în considerare raportul dintre partide — nu este nicidecum împrejurarea, că s'a vrut ca mai întâi să se vadă sfârșitul luptei din guvernul maghiar și opoziția din Ungaria.

Intâmplările din zilele din urmă, știrile, cari s'au strecurat până acum în publicitate despre pactul, pe care l-a încheiat contele Khuen cu partidul kossuthist, dar mai cu seamă decizia prin care conchemarea rezerviștilor a primit în Ungaria un nou croi, au influențat foarte esențial spiritele în parlamentul austriac. Probabil că deja în ședința de deschidere germanii vor interpela pe prim-ministrul Stürgh și vor pretinde dela guvernul austriac o deslușire cu privire la concesiunile promise Ungariei. Astfel de interpelări vor face desigur și cehii și verosimil și creștin-socialii. În partidele austriace este teama mai cu seamă, că dacă în Ungaria conchiemarea rezerviștilor și rezerviștilor supletori va depinde de plăcerea parlamentului maghiar cu atât vor avea să sufere rezerviștii din Austria. În cercurile parlamentare austriace competente

azi domnește părerea, că acum cu atât mai puțin se poate începe cu reshoirea proiectelor militare, până când nu va fi clar, că ce sfârșit o să aibă debaterile în Ungaria. Între deputații cari se află în Viena s'a răspândit astăzi știrea, că, cu considerare la întâmplările din Ungaria trebuie să ne așteptăm la introducerea unui provizoriu cu un contingent mărit al recruiților. În cazul acesta parlamentul austriac ar ajunge într-o nouă situație, la care nimeni nu s'a putut cugeta. Se crede că pertractările cu guvernul maghiar în câteva zile se vor clarifica, încât se va lumina deplin situația.

O dramă de gelozie în lumea mare din Rusia. În primul hotel din Wilna s'a petrecut o sângeroasă dramă de gelozie:

D-ra Helene Narbutt, o mare proprietară de moșii, a tras un foc de revolver contra latifundiarului conte Tyskievicz, răbindu-l în mod grav. Glonte i-a perforat plămânul. Soția contelui, care era de față în momentul atentatului, a fost și ea ușor atinsă de un glonte. Atentatoarea aparține uneia din cele mai însemnate familii din Lituania.

Cauzele acestei drame nu sunt încă cunoscute. Totuși atentatul pare a avea de cauză primordială o veche legătură de dragoste între contele în vârstă de 35 de ani și d-șoara Narbutt în vârstă de 22 de ani.

Starea contelui e foarte îngrijitoare; totuși pentru moment viața acestuia nu pare în primejdie. Atentatoarea a fost arestată și transportată la închisoare.

Expoziție de industrie casnică românească, colecțiunea d-nei Maria Cosma. Va fi deschisă din 3 martie până în 31 martie n. a. e., în fiecare zi la orele 10—12 a. m. și 2—4 p. m., în strada Schewis Nr. 15. Taxa de intrare e de 50 fl. Venitul este destinat pentru școala „Reuniunii femeilor române“ din Sibiu.

Acțiunea colectivă a puterilor pentru pace. Din sursă diplomatică cu privire la acțiunea colectivă pentru pace a puterilor în Roma și Constantinopol se comunică următoarele:

Dupăcum s'a mai anunțat puterile au intenția de a face întrebări la Roma și apoi în Constantinopol cu privire la condițiunile pentru pace. Dupăce vor primi răspunsul, atunci numai vor decide, că oare o mijlocire peste tot fi va posibil? Adecă, încă nu se poate vorbi de o mijlocire a puterilor între cele două state beligerente, ci numai de o pregătire pentru aceasta. Dacă răspunsurile Italiei și Turciei vor fi atât de intransigente, cum spun unele ziare din Roma și Constantinopol, atunci puterile pe lângă cea mai mare părere de rău vor fi silit să vadă imposibilitatea unui rezultat și vor

absta dela orice mijlocire de pace între Italia și Turcia.

O nenorocire cu motocielul în Viena. Din Viena ni-se vestește: Vineri la 11 ore s'a nenorocit cu motocielul negustorul Iulius Nestler, care-l conducea, și servitorul dela o firmă comercială, Ludovic Kranichsfeld, care ședea în cabrioleta motocielului. Înaintea palatului Clam Gallas, unde strada Van Swieten dă în strada Währinger, Nestler voind să înconjure o trăsură de grentate a ajuns cu motocielul între două tramwaye electrice cari mergeau contra unei alteia. Motocielul cu cabrioleta s'a înțepenit între tramwaye și atât Nestler cât și Kranichsfeld au fost aruncați pe stradă și foarte grav răniți. Trecătorii de pe stradă i-au ridicat și i-au dus sub poarta unei căși. Imediat s'a avizat societatea de salvare și personalul acestei sosind, după-ce le-a pus primele bandaje i-au transportat la locuințele lor private. Nester a suferit contuziuni grave la mâna dreaptă și alte răni, iar Kranichsfeld o sdruncinare de nervi, contuziuni la brațe și răni grave pe întreg corpul.

Au fost chemați și pompierii, cari după o muncă grea, ridicând un tramway a putut scoate motocielul cu cabrioleta dintre cele două tramwaye. Intreagă circulația de tramwaye pe linia aceea a suferit o întârziere mare.

Ministrul comun de finanțe dr. Bilinski în Budapesta. Din Budapesta se telegrafiază: Vineri seara la 9 ore a sosit la Budapesta, ministrul comun de finanțe dr. Bilinski. Cu el au sosit încă șeful de secțiune dr. Ludovic Thaloczky și secretarul ministerial dr. Stefan Veigel. Dr. Bilinski va ședea în hotelul „Regina Angliei.“

Sâmbătă ministrul de finanțe a conferat cu prim-ministrul Khuen aproape un ceas și jumătate. Apoi la cercetat în ministerul de finanțe pe ministrul de finanțe Lukács.

În decursul înaintea amezii a vizitat încă pe toți membrii cabinetului ungar, pe președintele curții de casație și pe căpitanul primar al capitalei. La 2 ore și jumătate s'a reîntors la Viena.

Panică într-o sală de conferințe. În guvernământul Yekaterinoslav din Rusia cu prilejul unei conferințe a misionarilor ortodoxi cu aderenții secției studiste în casa poporului, un individ a tras focuri de revolver strigând: „Foc!“ S'a iscat o panică și mulțimea foarte mare a căutat să fugă pe uși și ferestre. Sunt mulți răniți.

Călătoria M. Sale împăratului la Gödöllő. Din Viena vine știrea, că M. Sa împăratul va merge la Gödöllő și anume îndată după vizita împăratului german Wilhelm, care se așteaptă pe 20 n. l. e. La Gödöllő va petrece 2 săptămâni. În timpul acesta M. Sa împăratul se va duce în repetite rânduri și la Budapesta pentru audiențe. Cu puțin înainte de sărbătorile s. Paști se va reîntoarce la Viena, unde va locui în Schöbrunn până

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL“.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMAN)

Trad. de Senior

(41) — Urmare —

— Iată o treabă bună; vom pleca câteși trei la drum!

— Ba nu, ba nu, mă rog, eu trebuie să mă retrag; am de lucru acasă.

— Tarata, tah, tah... prostii! azi, frate, nu-mi scapi.

— Nu, zău, nevasta m'ar topi, și ar avea toată dreptatea. Acuma domnul îți va oferi un loc în brișca sa, nu-i așa?

— Na, na, na, na, na, na! Nici să nu îndrănești să te gândești a ne părăsi!

Înaltul blond era unul din oamenii aceia în caracterul cărora, la prima aruncătură de ochiu, citești neatârnat și îndărătnicie. Abia ai deschis gura și îi și vezi gata să zică nu; parecă niciodată nu-i vei face să recunoască ca înțelept ceia ce e vădit protivnic sentimentului lor; parecă niciodată nu vor trata pe un prost drept un om de spirit, și peste tot, că nimeni, niciodată, nu-i va ace să joace după cântecul lui; apoi urmărind din chi purtarea lor, vezi în curând că, în realitate, sunt de o moliciune neprețuită, că cedează cu

atât mai ușor cu cât au fost mai neînduplecați; că primesc drept oameni de spirit pe cei mai mari prosti și prind a juca cu toată plăcerea după cântecul celor cari sbiară.

— Absurd!... — zise Nozdref răspunzând unei obiecțiuni a blondului înalt, căruia îi puse repede capela pe cap.

— Ei coborâră împreună pe scara îngustă; la vederea lor, trăsurile se apropiară de intrare.

— Dar anasonul, boerule? N'ați plătit, — zise hangîța.

— Ha! așa-i, așa-i. Ascultă, cumnate, plătește, te rog; n'am o para chioară în buzunar, închipuiți-vă.

— Ce vrei, mămuică? — zise cumnatul.

— Peste tot optzeci de kopeici.

— Spune palavre; dă-i cinzeci de kopeici; e mai mult decât destul.

— E puțin, boerule. — Zise bătrâna, care nu primi totuși bucuroasă băneuța; ea nu era în pierdere, căci ceruse înadins împătritul adevăratului preț al anasonului. Astfel, alergând găfâind, ea deschise porțile cu grijă și prinsă a se ploconi în fața nobilului trio, care nu-i dădea nici cea mai mică atenție.

Călătorii luară loc: brișca mergea front cu a celor doi cumnați, așa că puteau să vorbească ușor pe drum. În urma lor se vedea venind, dar tot mai depărtate pe fiecare clipă, mica calească a lui Nozdref, târâtă de niște mârțoage cari nu mai aveau decât pielea pe oase. Întrînsa era Porphiri cu cățelul.

Fiindcă dialogul, care avea loc între călătorii noștri oferia, recunoaștem cetitorilor noștri un interes destul de mediocru, credem mai nimerit a folosi, timpul povestindu-le puțin despre Nozdref, căruia parte probabil, i s'a rezervat vre-o ispravă în urmarea poemului nostru.

Persoana lui Nozdref e, în mod necesar, cunoscută întru câta cetitorului rus: e unul din acei oameni cu cari n'ai putut să nu te întâlnești în vre-un han, la vre-un băleiu ori la un boiernaș oarecare.

Ei se numesc herbanți. Din copilărie trec la școală de camarazi buni, și, cu toate acestea, ei mănâncă stașnice bătăi. În expresiunea trăsăturilor citește întotdeauna ceva drept, deschis și franc. E în obiceiul lor să bruscheze cunoștința, și nici n'ai avut vreme să-l vezi bine, că îți și zice tu. Când îți dă prietenia lui, pare că asta e pentru vesnicie; dar se întâmplă de obicei că chiar în seara zilei aceleia în urma unei cine plăcute, cei doi prieteni noi s'au și încăerat. Ei sunt foarte vorbăreți, căfăreți, limbuți, înșelători, bătăuși... o rasă foarte bătătoare la ochi.

Așa era Nozdref la treizeci și cinci de ani, așa a fost la optzeci și la douăzeci și patru mare chiefliu căsătorii l-a schimbat prea puțin, mai ales că soția l-a părăsit curând trecând în lumea cealaltă, și lăsându-i drept mângăera doi copilași, de cari, de fapt, n'are nici o grijă, și cărora nu întârzie de a le tocni, totuși, o bonă tânără.

(Va urma.)

la plecarea sa la Ischl. In anul acesta petrecerea M. Sale in Ischl va fi de o durata mai lunga neluind parte la manevrele de toamna.

Expulzarea a doi ziariști greci din Turcia. O sentință a Curții marțiale expulzează pe șeful redacției și doi redactori ai ziarelor grecești „Neologos” și „Proodos”, supuși elini, pentru articolele contra unirei otomane.

Un general student universitar. Un caz rar s'a întâmplat la universitatea din Berlin. Un general de cavalerie german, anume Otto Corp a fost promovat doctor în filozofie. Generalul, care la urma unui grav accident a fost pus în indisponibilitate, s'a consacrat studiului chimiei la universitatea din Berlin, studiu pe care l-a absolvit cu succes.

Drapelul chinez. Pitorescul dragon verde pe fondul galben al stindardului chinez a căzut zdrobit și el în catastrofa revoluționară care a prăbușit dinastia manciuriană fiind înlocuit cu cinci bande: *albastru, alb, negru, galben, roșu*.

Simbolul cuprins în noul drapel este următorul:

Albastrul (tsin) reprezintă Estul; galbenul (uang) este centrul; roșul (teké) este sudul; alb (pai) este vestul și negrul (ke) este nordul. Centrul și cele patru puncte cardinale au fost în toate timpurile consacrate la figurația imperiului — acuma a republicii — de „Mijloc”. Al doilea simbol acesta filosofic reprezintă cele 5 elemente în onoare ale înțelepciunii chineze: Albul e metalul; albastru: lemnul; negrul: apa; roșul: feru și galbenul: pământul

Persoanele politice arestate la Constantinopol. Din Constantinopol vine știrea, că dela dizolvarea camerei, tribunalul de războiu a avut mult de lucru contra diverselor persoane politice, pentru apărarea liniștii și ordinii publice.

Intre alții au fost dați judecâței fostul deputat și ziarist Haireddin Tahir pentru publicarea de articole incendiare, fostul deputat și ziarist Cosmili pentru reproducerea unui articol insultător la adresa turcilor dintr'un ziar englezesc, fostul deputat Riza Tefvik pentru o intrunire sub cerul liber ținută cu Cosmili, fără a se fi anunțat poliția, intrunire în care a ținut un discurs foarte violent.

Toți aceștia au fost arestați și vor fi condamnați la arest.

In cercurile guvernamentale se susține că cei arestați urmăreau cu limbajul lor agitant să provoace măsuri din partea autorităților, pentru a trece apoi ca martiri politici și a putea susține că guvernul procedează cu barbarie față de adversari.

Spion englez arestat în Germania. Din Duisburg se anunță, că în satul învecinat Mors a fost arestat, sub bănuială de spionaj, profesorul de limba engleză Haller. S'au găsit asupra lui fotografiile ale fortăreței Wesel.

Noul atentat la Paris. Aseară, pe Place du Havre, sergentul polițist Garnier a vrut să facă un proces-verbal persoanelor dintr'un automobil care trântise pe mai multe persoane. Călătorii au tras focuri de revolver în sergent care lovit mortal la piept a murit pe loc. Automobilul a fost urmărit, dar înzadar: până acum vinovații nu au putut fi prinși.

Poliția consideră lucru posibil ca automobilistii cari au împușcat pe agentul polițienesc Garnier să fi fost aceiași indivizi cari acum vre-o trei luni au atacat și jefuit pe încasatorul Cabry. Martorii oculari declară că automobilistii semănau în mod netăgăduit cu bandiții cari au atacat pe Cabry.

S'a stabilit că automobilul fusese furat ieri după amiază dintr'un garaj parisiian.

In Ocean. Un ziar englez dă amănunte asupra comunicației insulelor Madeleine cu continentul. Așezați la trei mii de mile departe de coastă în golful St. Laurentiu, locuitorii acestor insule, uitată de lume, vor primi știri de acum înainte odată pe săptămână, grație unei corespondențe radio-telegrafice pe care o va organiza guvernul canadian.

Această corespondență va fi reproducă în mai multe exemplare și adresată tuturor pastorilor din arhipelagul Madelenelor, ca să li-o poată ceti credincioșilor dumineca după sfârșitul slujbei religioase.

Locuitorii fiind în cea mai mare parte francezi canadieni, corespondența va fi în franceză și va conține o mie de cuvinte. Aceste insule sunt separate de continent timp de 6 luni iarna, iar

vara primese foarte puțini vizitatori din cauza lipsei de porturi regulate și din cauza numeroaselor lame de prun. Locuitorii sunt simpli pescari, cari vorbesc limba franceză din secolul al XVIII-lea și care rareori știu ceeace se petrece pe glob.

Grave turburări in Peking. Ziarul „Daily Telegraph” anunță, că trupele celei de a treia divizie care a rămas credincioasă guvernului, mențin ordinea. Numeroși jefuitori au fost împușcați. Guvernatorul provinciei Canton, Sun-hashî, comunică că mai multe persoane s'au apropiat de Iuan-Si-Kai:

— Excelență, fugi, salvează-te!

Iuan-Si-Kai răspunse:

— Rămân la postul meu.

Evenimentele de ieri sunt privite de mulți ca simptomele unei noi revoluțiuni. Jafurile continuă. In cartierul legațiunilor străine sunt gata să părăsească orașul.

Orașul Peking e în flacări. Ieri noapte au izbucnit iar mai multe incendii în diferite părți ale orașului. Soldații trag focuri în stradă. Rândurile lor sânt îngroșate de indivizi suspecti. In timpul nopții s'au auzit din nou focuri de arme trase de soldați.

Ziarul „Daily Mail” anunță din Peking, că jafurile la cari se dedau soldații lui Iuan-Si-Kai iau dimensiuni enorme. In cartierul legațiunilor, trupele sunt gata pentru ori ce eventualitate. S'a răspândit șvonul că trupele rămase credincioase dinastiei manciuriene au pătruns în oraș prin partea de sud.

Maltratarea prizonierilor politiei în Portugalia. Chestiunea prizonierilor politici preocupă în mod foarte viu guvernul și opinia publică din Portugalia.

Colonia engleză din Lisabona aflase, că prizonierii politici sunt rău tratați și de aceea s'a adresat legațiunei engleze.

In urma acestei reclamațiuni ministrul plenipotențiar englez a vizitat inchisorile din Lisabona. El a declarat apoi că n'a constatat nici un fel de cruzimi, dar că inchisorile se află în condiții sanitare cari lasă foarte mult de dorit.

In unele inchisori celulele sunt până la glesne pline de noroiul lăsat de ultimele inundații. Hrana prizonierilor e foarte rea. Guvernul portughez a comunicat atunci guvernului englez, că va proceda imediat la îmbunătățiri simțitoare. Acum însă presa portugheză protestează împotriva calomniei engleze și în special împotriva ministrului plenipotențiar care actualmente e în capul mișcării în favoarea prizonierilor politici.

Vizită înaltă. Cetim în „F. Diec.” din Caransebeș: „Prea Sfinția Sa episcopul dr. *Vasilie Hossu*, dela Lugoj a fost luni la Caransebeș, însoțit de dr. A. Cosmujza, medic în Budapesta și de d. dr. Caius Brediceanu, spre a vizita pe P. S. Sa episcopul nostru Miron, cu care de mulți ani trăiește în cele mai bune legături de pretinie, mai ales că ambii sunt născuți în comitatul Murăș-Torda. Întâmplarea a voit, ca această vizită colegială să fie totodată și vizita de rămas bun, căci P. S. Sa episcopul Lugojului se pregătește a-și ocupa demnitatea de episcop al eparhiei dela Gherla.

In onoarea distinsului oaspe episcopul nostru a dat un prânz festiv, la care au luat parte afară de conzistorialiști și câțiva onorațori. In cursul mesei episcopul nostru a ridicat toast pentru înaltul său oaspe și coleg, dorindu-i sănătate, ca să poată mulți ani munci nu numai pentru biserica eparhiei sale, ci mai ales și pentru lățire și întărirea culturii noastre românești, atât de înapoiate în unele părți ale noanei sale eparhii; iar episcopul Vasile a răspuns emoționat luându-și adio dela colegul său vecin, închinând în sănătatea lui. Cu trenul de 5 d. a. părintele episcop Hossu s'a întors la Lugoj, fiind petrecut până la gară de membrii de ai Conzistorului în frunte cu vicarul episcopesc, părintele arhimandrit Filaret Musta și de mai mulți onorațori din loc.

POȘTA REDACȚIEI

A. St. Săliște, Prin partea ei economică chestia ne-ar interesa; articolul dv. totuș nu se poate publica având prea multe asecușuri personale.

R. AB. Cu părere de rău, nu merge.

Redactor responsabil: Atanaslu Hălmăgian.

Licitație concesionată de autorități Hoffmann Sándor ARAD, (Palatul teatrului).

Telefon nr. 10.

Vinde
în cantități mari și
pe prețuri foarte re-
duse articole de : :
calitate bună

Cu bani gata va avea
rara ocaziune a-și
procura orice pe pre-
țuri ce se vor stabili
prin învoială obiec-
tele ce ar dori.

Săptămâna aceasta dan-
dele și cordele ce au mai
rămas.

Vânzarea nu va ținea decât
scurt timp.

23 metri pânză 6—6'50, 7—7'50.

Calitate corespunzătoare ori
cărui scop.

Șifonuri Schroll de toate calită-
țile, albituri pentru masă, mă-
saie și șervete cu prețuri scăzute.

Pardesiu pentru dame 7'50—9'50
fl. Se găsesc de toate culorile.

Pelerine pentru fete începând
dela 2'50 fl.

Rog priviti galantarele mele.

Jupoane de postav pentru femei 2'50 fl. Preț de reclame mai fine 3'50—4'75.

Ciorapi negri și suri pentru copii pe prețuri nimitor de scăzute.

Nr. telefonului 604.

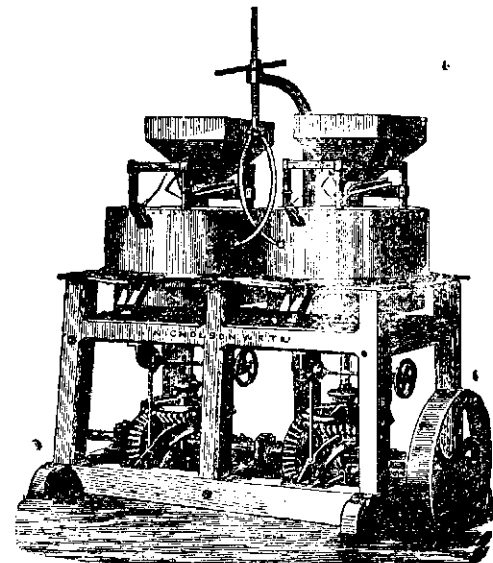
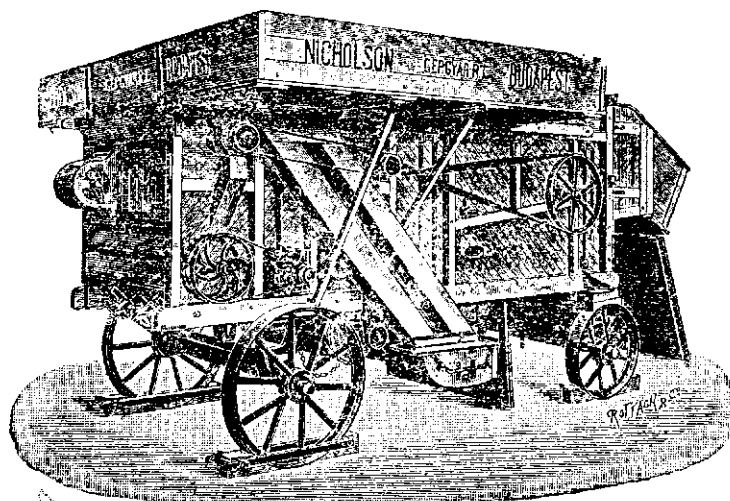
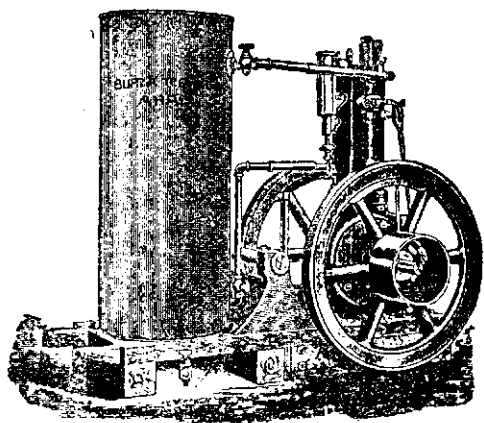
Nr. telefonului 604.

FRĂȚII BURZA

Cea mai mare firmă ra-
mânească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.
(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** arangem **mori cu motoare, mașini de trierat** cu aburi, mașini de trierat cu motor, și tot felul de **motoare** cu benzină cu oleiu brut și cu sugătoare cu gaz prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.
„Catalog trimitem gratuit“.

Nr. Telefonului la fabrică 423.

FABRICĂ PENTRU MATRAȚE MOBILE DE FIER ȘI ARAMĂ.

Recomandăm Onor. public **mobilele** noastre de **fier și aramă**, fabricate proprii, executate excelent.

Madrațe cu ramă de fier sau de lemn, în orice măsură, executare solidă.

Efectuim orice reparări, precum și vâpsirea mobilelor de fier.

FABRICA: ATELIER:
ARAD, STR. FAULICH LAJOS Nr. 14. | ÎN STR. JÓZSEF-FÓHERCZG Nr. 7.

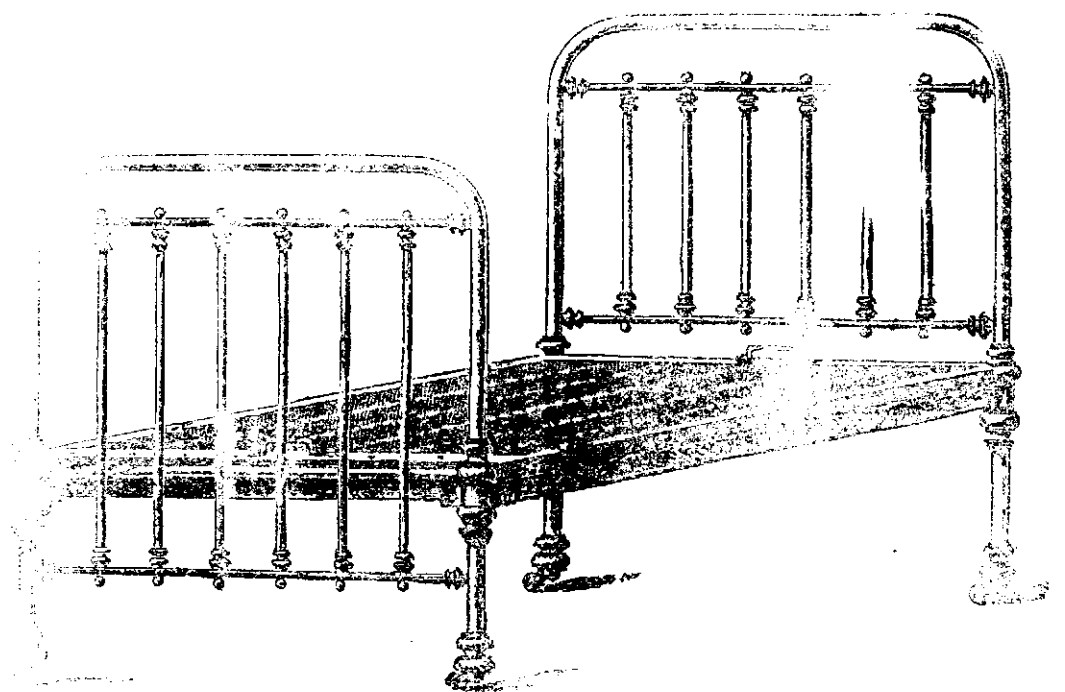
Prețurent trimitem la cerere gratis și franco.
(Telefon Nr. 423). — Rugând binevoitoarele comande, semnăm

Cu stimă:

FRĂȚII FLEISCHER.

Tot aci se primesc învățacei din casă bună, cu plată, pentru atelierul de lăcătușerie și lustruire.

Nr. Telefonului la atelier 183.

FONDAT ÎN ANUL 1893.

In grădina de iarnă a „Hote-
lului Central“ condusă în spirit modern gă-
sește Onor. Public beuturi
și bucătăria care înestulește cele mai delicioase
dretensiuni. După teatru cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi săli separate. Zilnic taraf de țigani
de primul rang. In cafenea după teatru cină exquisit.

Cu deosebită stimă:

AUGUSTIN CSERMÁK
hotelier.

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL“

INSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisküküllő vm.).

Altoi de vițe!!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL“

ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil în altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

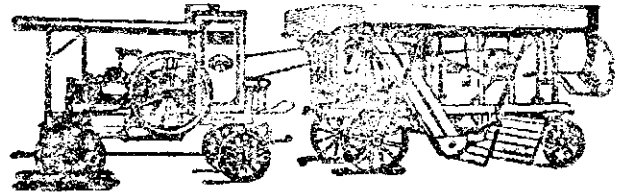
Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoit!

Români! sprijiniți firmele românești că numai acestea vă vrea binele.

— Prima condiție de reușită este de a folosi material solid! —

400 decorațiuni și 36 premii de stat.

Motoare „OTTO“ original.

Locomobile de benzin și Garnituri de trierăt cu motoare complete. Motoare de sine mișcătoare. Motoare de ulei brut și gaz sugător

construește în cele mai bune condițiuni

LANGEN & WOLF

FABRICĂ DE MOTOARE.

Filiala: Timișoara-Iosefin,
Stada Bonnaz No. 12.

Cereți gratis cataloage și prețuri curente!

Se caută reprezentanți solizi!

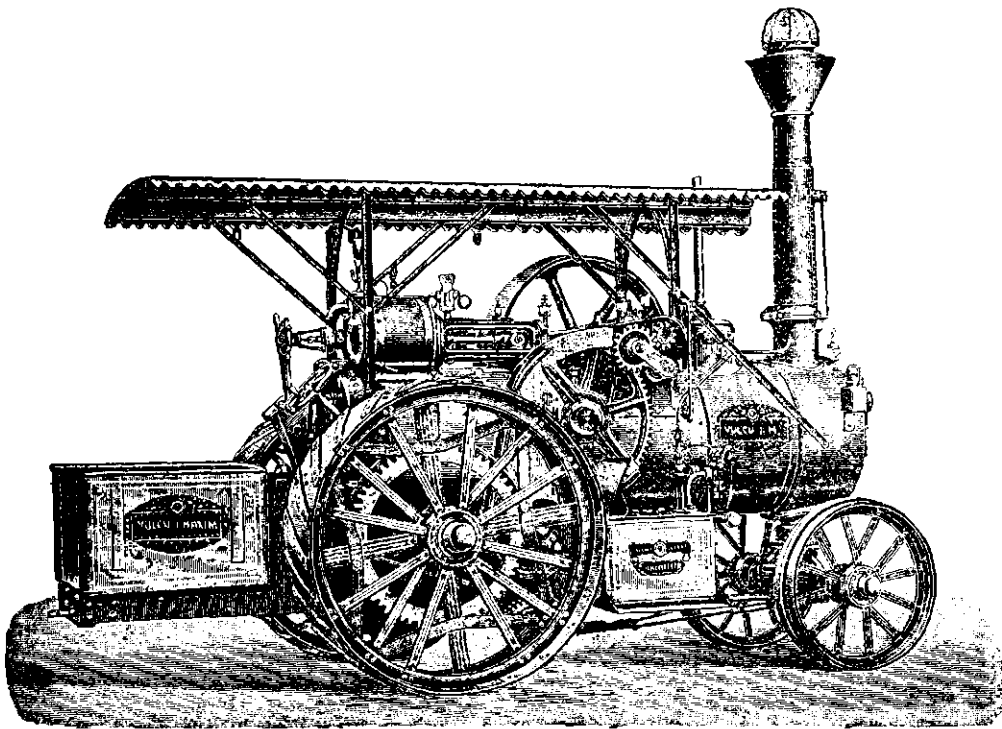
Peste 106.500 bucăți funcționează în toată lumea!

Cea mai veche și mare fabrică de motoare din lume!

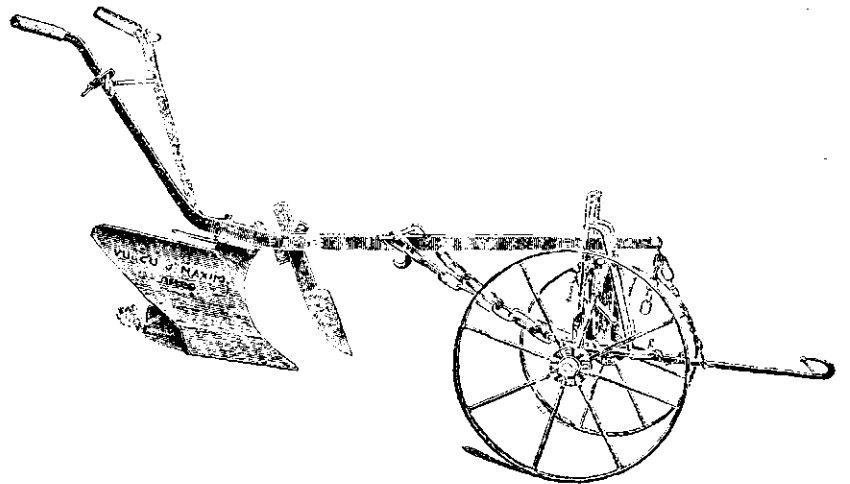
Cinci fabrici cu aproape 8000 lucrători și funcționari!

MAXIM I. VULCU

fabricant de mașini, ARAD, strada Fábrián László nrul 5—6. Telefon nr. 608.

Schimbarea locomobilelor de treerat, să umble singure, o efeptuesc în prețuri moderate. După sistemele cele mai practice și cunoscute cu lanț, cu roate, și cu ransmission.

Totfelul de mașini pentru agricultori, precum: pluguri, grape, mașini de semănat, de tăiat nutreț, de secerat, batose complete de treerat cu aburi; Motor de oleiu brut sau cu benzină. Mai departe instalez totfelul de mori cu abur, motoare sau mori de apă, joagăre sau fereștreu, țiglarie și alte stabilimente mecanice tehnice după cele mai noi și mai moderne și bine recunoscute sisteme. A se adresa la firma VULCU I. MAXIM, ARAD, str. Fábrián László, lângă gara mare.

Nouă tipografie românească în Arad, strada Zrinyi Nr. 1a.

Tipografia „Concordia”

atelier tipografic al ziarului „ROMÂNUL” și al
foii populare a partidului, „POPORUL ROMÂN”

Anunță cu adânc respect onoratului public românesc în-
trarea sa în activitate, în serviciul cultural al neamului,
stând la dispoziția comitetului nostru național. :: ::

Provăzută cu aranjament tehnic modern, care
ți dă putința să execute lucrări alese și
○ ○ artistice în ale tipografiei, ○ ○

Tipografia „Concordia”

are afară de mașina mare, cu care se tipăresc
organele publicistice ale partidului nostru națio-
nal, încă două mașini, noi, apte pentru executarea
celor mai fine lucrări grafice :: :: :: ::

Tipărituri de bancă, tot soiul de tipărituri pentru birouri
avocațiale, invitări, anunțuri și orice fel de tipăritură se
execută solid, frumos și se compută cu prețuri moderate la

Tipografia „Concordia”

Roagă onoratul public românesc pentru binevoitorul sprijin.

Telefon pentru oraș și interurban Nr. 750.